

REȚETĂ COMPENSATĂ

nu pot ieși din corpul meu
nici intra în trupul cuvântului
nu e poezie – doar urlet

în spital ai revelația – genialitatea microbului
din sala de operație
poezia e neschimbată același mop curăță silabele
silabele mele, ale tale, ale lor

nu mă pot desprinde de oglindă
nu pe mine mă văd
văd cuvinte

spune-mi, doamnă profesoară
ce e poezia?

EXPROPRIERE

cineva mi-a îngropat visele
altcineva mi le-a ascuns după soare
tu le-ai luat cu tine când ai plecat

poemul a căzut în prăpastie
afară e frig ca într-un coșmar
tremură silabele din mine

tu nu ești
nici eu
sunt doar umbrele noastre –
fug de lumină

sunt omul fără vise
somnul e mai sărac ca o umbră
știi?

IERTARE

Dumnezeu a făcut poetul ca pe om
numai că omul e bun sau rău
el a fost rău
a folosit cuvântul ca pe o piatră
cu care a aruncat în ea
când ar fi trebuit să-i fie alături
atunci când ar fi avut cea mai mare nevoie
poezia nu i-a fost poezie
ci un brânci dat
să-i grăbească alunecarea în noroi

Dumnezeu a făcut poetul ca pe un om
oare de ce mai era nevoie de încă unul fără suflet,
nu erau de ajuns ceilalți?

NEDUMERIRI

ca în cușca unei idei
închis împreună cu obsesiile lui

cuvintele îl înghesuie, îl strivesc
unde e poezia, doamnă profesoară?

văd doar cușca asta a ideilor eșuate
pe spinarea omului pasăre

unde e muzica sferelor, satisfacția creatorului,
unde-s șoaptele sirenelor din calea lui ulisse?

doar cușca asta nesuferită a sintaxei
aparat gipsat pentru cuvântul șchiop

hai, spune-mi, doamnă, unde s-a ascuns poezia?

CHIAR DE NU RĂSPUNZI, TE ÎNTREB IAR ȘI IAR

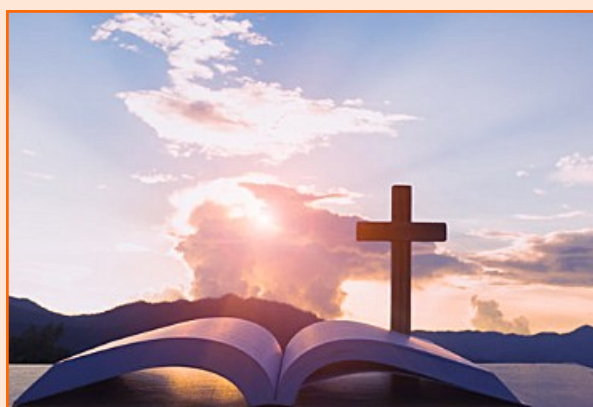
iar în tunel
același sau poate altul
cu miliardele lui de cuvinte,
culori, sunete
și printre ele părți din mine

adevărul e o zdreanță ce nu merită privită
dar poezia ce mai e?

răspunde, tu, care știi tot!
unde s-au ascuns cuvintele
au găsit toate refugiu în tunelul
care m-a înghițit și pe mine?

mă privești dezaprobator
de deasupra umbrei tale
și nu-nțelegi de ce te tot bat la cap
cu întrebările mele, apollo

revin...
unde ai ascuns toate cuvintele,
dar poezia?

AVE MARIA

ca o corală de bach curge liniștea nopții ăsteia
prin sângele obosit al cuvântului

liniște ca în sufletul dus la ceruri al reginei

aș vrea să fii lângă mine acum
tu umbra, eu copacul „singur și pieziș”

suntem goi în fața Ta
ne ascundem goliciunea cu haina nopții
noaptea asta liniștită ca o corală de bach

singuri, goi și totuși împreună
într-o noapte în care la poarta liniștii Tale
bate un înger

Proză scurtă

Cezarina Adamescu

PLONJĂRI ÎN APELE OGLINZII

Un om nu este decât suma imaginilor lui din oglindă. Un simț al timpului, un fel de a măsura timpul, cu imaginea ta reflectată în orice clipă în apele oglinzii. Timpul copilăriei pare nesfârșit, dar este limitat și trece foarte repede. Va trebui s-o rechemi, de câte ori ți se face dor, să te reîntorci la ea ca la ulița părintească. Nici un alt scriitor n-a scris că „soarele trece prin moarte și învie a doua zi” – așa cum a făcut sculptorul Ion Vlasiu.

Poți spune că imaginea ta reînvie cu fiecare nouă privire? Că ești, de fiecare dată altul/alta? Este știut că oglinda exercită oarecare atracție, că imaginea de dincolo de tine este a ta

și, totodată, a altcuiva. Poți pune mâna pe tine, să te ciupești și să te doară? În oglindă nu te doare nimic. Imaginea ta e un cosmos care te invită să-l explorezi, să-l cunoști și să te bucuri de el. Și unde ai putea să te privești mai bine decât în apa oglinzii? În adâncimile ei poți să te scufunzi și să reapară la suprafață, un om nou, proaspăt, ca-n prima zi a ivirii pe lume, cu un țipăt de glorie. Poți să-ți afli și locul tău în Universul care exista și înainte de tine și va exista multă vreme și după ce tu nu vei mai fi.

Oglinda te ajută să faci ordine în lăuntru tău. Îți descoperă vulnerabilitățile, punctele slabe. Te ajută cuvântul. Cuvântul – ce inefabilă formă, ce „materie inefabilă” cu sens expresiv! Cu el te poți înălța deasupra timpului, să nu te mai asuprească secunda. Timpul nu mai are nici o putere. Clipa confruntării cu tine este hotărâtoare. Ea-ți poate dezvălui secretul cunoașterii. Lumi lângă alte lumi. O lume reală și reflexia ei ce nu mai poate fi deformată. Și între ele, memoria sufletului. Poate fi surprins inefabilul? Poți tu percepe mișcarea interioară izvoditoare de lumină pe chip? Să nu pregetăm. Oglinda va da mărturie pentru o clipă, dar clipa aceea poate fi înscrisă pe răbojul veșniciei.

Un plus de lumină. Seara mirosea a busuioc, a izmă sălbatică și a levănțică, flori cu miresme divine, aromitoare și tămăduitoare. Eram, ca și altădată în raiul cuvintelor, în Țara poezilor veșnic tineri. Mă minunam, mă înduioșam, mă întrebam, contemplam. Era de Ziua Noptii în Bibliotecă. Vorbele făceau gard înalt și eu trebuia să-l escaladez fără să-l ating. Eventual să-mi probez elitrele. Doar privirea îndrăzne să se strecoare până-n rărunchi, citind pe nerăsuflăte dulcele amar al pelinului, adus ca nadă de către zâmbetul cuceritor al invitatului de onoare.

Amabila gazdă se împărțea egal între clipe. Cetatea de Scaun a cărții ademenea cu frumuseți proaspete. Ar trebui în fiecare zi să fie Noaptea Cărților. Pentru fiecare carte abia născută, să se facă petreceri cu Duh de Lumină. Iubirile – nicăieri, ca și când n-ar fi fost. Larmă mocnită în jur, întreruptă de sunetul blând al clopoțelului vestitor, chemând la atenție sporită pe toți osteniții, aidoma mie. Mi-era cald, așa, stând lipită de coapsa cuvântului și liniștea îmi furnicarea tâmpile. Mărunțeam, mărunțeam cu osâr-

die, oasele de chihlimbar ale cuvintelor, să le țin bine minte.

„Suntem aici ca o strajă de noapte la ușa cuvintelor”, mi-a sunat un gând rătăcit. Și tot atunci: „Ai grijă, ți se văd gândurile”. Ochi în genunchi. Inimă în genunchi. Guri podidite de dumnezeire. Cuvânt și Tăcere, rămase în picioare. Lumina lipind paiete pe marmura tablourilor în care umbrele prindeau glas, iar șoaptele lor deveneau asurzitoare. Ne bucuram împreună. Sărbătoream faptul că suntem. Aurul din noi umplea retortele, revărsându-se în averse. Trăiam starea de grație pe care ți-o oferă aerul dintre cuvinte.

Devenisem un singur palpit sufletesc într-un miez de toamnă așezată cuminte pe marginea clipei intempestive. O mână și încă o mână de suflete, fiecare păzindu-și averea lui de cuvinte. Oameni de cultură împărțind într-o seară, aceași eternitate. O cicatrice pe timp în toamna imperială. Din toate, rămâne-vor imaginile grăitoare și mute și doar cuvintele, doar cuvintele, între cartoane lucioase, la granița dintre Ziuă și Noapte.

UN DU-TE-VINO

Oamenii vin și pleacă mereu, unii din viața altora. Ceea ce azi ți se pare a fi veșnic, mâine nu mai e nimic sau aproape nimic. E bine să știm când trebuie să ne retragem din viața cuiva. Sau să nu ne opunem atunci când cineva dorește să se retragă din viața noastră. Un drum se sfârșește, altul începe. O fereastră se închide, însă ușa rămâne deschisă. Vorba poetului Radu Stanca: „Fac reverența cuvenită/ Și mă retrag din adunare./ O altă umbră îmi ia locul./ Stimate umbre, salutare!”.

După orice despărțire, simți un mare gol sufletesc. E normal. Rămân amintirile care ne mai populează o vreme, apoi, se estompează și ele treptat. După câțiva ani, abia dacă-ți mai aduci aminte de clipele petrecute cu acea persoană. Câți oameni trec prin viața ta, însă, care nu lasă nici o urmă? Dacă am putea socoti contribuția fiecăruia la viața noastră, am ști pe ce loc trebuie să-i așezăm. Mai bine zis, pe ce raft cu

amintiri. În cele din urmă, rămân doar amintirile și, eventual, câteva fotografii îngălbenite, semn că acea persoană a făcut parte din viața ta.

Nici un jurământ nu e veșnic. Nici o promisiune nu e onorată în totalitate. Viața e un du-te-vino, ca într-o gară. Un tren pleacă, altul abia sosește. Alt tren se aude șuierând, din depărtare. Printre ele, călători necunoscuți sau cunoscuți, cu bagaje, cu gânduri, cu vorbe și eventual, cu unele intenții.

Sau cu nici o intenție. Pe un peron, între două stații, se consumă destinele noastre. La capăt de linie – ne așteaptă necunoscutul.

O SORBITURĂ DE LUMINĂ: Tare mi-e dragă lumina! Mi-am dorit mereu să mă așez în locuri luminoase, călduroase, îmbietoare. Detest ungherele, întunericul, frigul, ceața, umezeala. Tânjesec după soare. El mă întremează și-mi dă speranțe și motivații să încep o nouă zi în deplină pace sufletească. Dimpotrivă, când ziua e mohorâtă, acoperită de nori și păclă, pătrunde și-n inima mea o stare de angoasă tulbură, fără nume, fără sâmbure. Înot în ea ca-n mlaștină. De când mijesc zorii, încep să trăiesc cu adevărat. Noaptea

sunt fără curaj, fără vlagă. O ființă înăbușită de gânduri care nu-mi dau pace. S-ar zice că zodia mea e de vină, că sunt selenară, dar nu, eu mă îndrept mereu către soare.

Doar în lumină pot străluci cu adevărat, precum diamantul, arătându-și bogăția culorilor de pe toate fețele. Lumina mi-e mamă, soră, prietenă, balsam și rugă. La lumina candelor ori a lămpărilor, rugăciunea se înalță lăsând în urmă miresme de smirnă. Scriu la lumina Luceafărului și părul mi se albăstrește de fantastice intemperii stelare. În aura sfinților zâmbește lumina. Autografele mele sunt însăilate pe raze. Un autograf pe lumină. Ce poate fi mai fantastic?

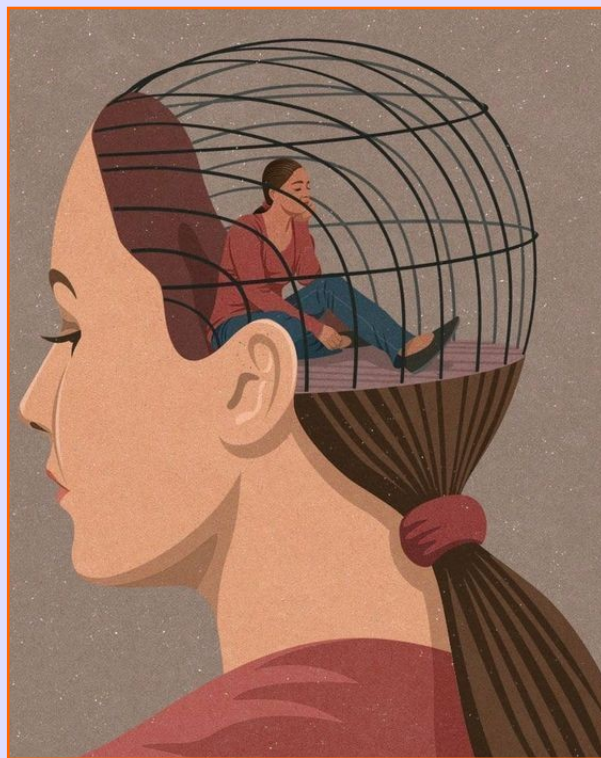
CÂTE CEVA DESPRE FERICIRE

Vine pe nevăzute, pe neașteptate. Stă ascunsă în lucrurile mici și dintr-o dată izbucnește precum floarea de cactus. Frumoasă, de neatin, protejată de spini, EFEMERĂ... Floarea ține doar o zi. Și e înveșmântată în catifele... Dar ce zi! În ea poți afla de toate: culoare, miros, gingășie, prietenie, armonie, pace, liniște, împăcare. De obicei treci pe lângă ea ca și când ochii ți-ar fi legați. N-o recunoști nici măcar când te ștergi de trupul ei gingaș și rămâne în urmă, o undă de parfum suav, ca o adiere... Semn că a trecut pe acolo.

Că puteai să întinzi mâna și s-o atingi. De ce n-ai făcut-o? Din modestie, din respect, din frică, din neștiință? Nu ți-ai dat seama că, poate, nu se va mai reîntoarce? Câte ocazii de fericire ai pierdut, din vina ta, din vina altora, din vina nimănui? Să nu te aștepti să se repete ocazia. Așa cum aceeași apă nu trece de două ori prin aceeași albie. Ea n-o să mai vină. În orice caz, nu aceeași ocazie. Fiecare zi e altfel. Fiecare zi poartă în sine germenii unei fericiri proprii, a uneia necunoscute și netrăite încă. Ai putea s-o descoperi, ai putea s-o ignori, ai putea s-o calci în picioare. De la oră la oră, s-ar putea schimba șansa...

Bucură-te, cât mai ai prilejul de a o întâlni...de a crede că ai s-o întâlnești, fie și la un colț de stradă, fie și într-o margine de pădure, fie și în pustiul aglomerat din megalopolis, fie în Agora...Nu-ți programa nimic astăzi. Orice plan înlă-

tură posibilitatea unei surprize. Poate se va ivi dintr-un ungher.

Și atunci toate lucrurile vor căpăta un înțeles nou, vor dobândi o nouă culoare, aerul se va îmbogăți de miresme celeste și telurice. Și vei putea spune, cu deplin temei: iată, am întâlnit fericirea, acolo unde nu mă așteptam. Am întâlnit-o, în mine.

Proză scurtă

Luminița Potîrniche

O cauză autohtonă

Adoptați un „netermoficat” din Galați! Sau un neracordat la apa potabilă, la alegere. Când voi mai vedea pe aici că lumea e preocupată de nerespectarea drepturilor omului în Coreea, de copiii subnutriți din Yemen, voi face poze cu fetița cocoșată care ia apă în fiecare dimineată de la „țâșnitoarea” din stație și le voi pune drept comentarii. În niște bidoane de 5

litri legate între ele cu o sârmă ia apă, un fel de instalație în serie. Zic fetița, dar nu știu dacă e copilul cuiva sau e nevasta cuiva. Nu are o vârstă precisă, doar un trup micuț și malformat. Cred că este emblema sărăciei și nenorocului versus împăunare și indiferență. Acum chiar mă întreb ce o face dacă îngheață apa de la „țâșnitoare”.

Pe marginea unui pat de spital

Mă văd cum stau mereu pe marginea patului altui bolnav. Ochii lor sunt mereu alții. Bolile lor sunt mereu altele, doar ale lor. Ale mele sunt doar borcanele, pungile și sacoșele. Le aduc și iau înapoi altele. O fac pentru că am obsesia aceea că pentru o boală care te mănâncă trebuie să mănânci. Sau, poate, e doar nevoia mea de a face ce pot ca să nu mă simt vinovată. Ei stau prelungi în paturile lor care au o margine pe care mă așez eu. Ca pe ghimpi. Ca pe jar. Ca pe marginea unei prăpăstii unde nu trebuie să te relaxezi dacă nu vrei să te prăbușești în gol. Sunt încordată. Intonez aceeași melopee, te vei face bine, arăți bine, azi e o zi cu

soare, afară nu e nimic de văzut, în curând vei fi ca înainte. Evit ochii. De unde știu că ochii lor sunt diferiți? Îi văd noaptea când nu pot să dorm. Unii sunt apoși, ar plânge, s-ar strânge, s-ar holba apoi. Poate ar dispărea plafonul alb de spital, stativul de lângă pat, spatele meu îmbrăcat în haină de stradă, nervozitatea pe care mi-o simt, deși încerc din răspuțuri să mi-o reprim.

Ochi care umblă după ceva ce nu se vede, probabil lumile încep să se întrepătrundă, mediile devin transparente, luciditatea pătrunde în nevăzut ca un periscop. Bolnavii mei sunt apă, sânge, celule străine, confuzie, frică, agitație sleită, obosită și priviri.

Marginea patului se lasă, se ridică, funcționează ca o trambulină. Mă aruncă în sus ca un arc. Privirea lor coboară, se lasă ca o seară peste o cetate năruită. Am avantajul deocamdată că pot să părăsesc incinta, să mă amestec în lume, să duc cu mine privirile acelea cât pot de departe.

Poate chiar departe de mine. Ca într-un vis sau într-o spaimă număr perechile de ochi, orele petrecute pe acele margini de paturi de fier, zone intermediare între viață și moarte și mă închinui în locul celorlalți și nu văd bine al cui e spatele.

Să fim pacienți, dar de unde răbdare?

O zi de ...tu-i mă-sa! Azi am fost pacient, dar mi-am pierdut toată răbdarea. Nu poți fi pacient dacă te impacientezi. Se denaturează semnificația. Aveam o recomandare de analize (verbală) de la gastroenterolog via medicul de familie. Mi s-a dat o listă cu trei laboratoare la care să mă interesez dacă au fonduri. Nu mai spun că în 10 zile trebuia să merg la control cu rezultatele analizelor. Asta se întâmpla pe 30 martie. Toată săptămâna trecută am sunat la cele trei laboratoare și mi s-a spus că nu au fonduri, nu au semnat contractul, să mai revin etc. Ieri am primit răspuns de la unul dintre ele că da, să poftesc că îmi recoltează (vineri răspunsul fusese tot negativ). Sun la medicul de familie, mă programez printr-un noroc, chiar pentru a doua zi, să mă duc să-mi dea trimiterea scrisă ca să o duc în seara asta la laborator pentru programare și mâine, uraaaaa, să merg să mi se recolteze. Zis și făcut! Mă prezint la medicul de familie, îmi dă biletul, merg la laborator și... surpriză! Un domn îmbrăcat în halat alb, mai târziu am aflat că e managerul, îmi comunică dușmănos că trimiterea nu e bună. Întreb de ce. Îmi scoate ochii cu un catastif voluminos din care îmi citește tot felul de reguli și reglementări. Cică, acolo, pe bilet erau niște căsuțe nebifate. Și imprimanta doctorului meu nu e bună, imprimă decalat. Și lui i se vor imputa analizele mele dacă mi le recoltează. Și, mai ales, că sunt trimisă de doctorul X împotriva căruia el are un dinte. Și începe să îl imite și să-mi spună să-i transmit nu știu ce din partea lui, bine că am și uitat. Îl las să-și facă numărul, sun la medicul meu, la registratoare, spun ce și cum, mi se spune să mă duc înapoi la circă pentru a mi se face alt bilet de trimitere. Plec. Ajung la medicul de familie. Înțeleg că îi fac probleme. E plictisit. Îi explic ce mi s-a spus de la laborator, cum trebuie completat, inclusiv că ar putea să-l

scrie și cu pixul dacă imprimanta face la fel ca și data trecută. Mă trezesc cu un refuz. El nu scrie atât cu pixul (are și asistentă). Îmi completează altă trimitere. Îmi reproșează că face risipă de formulare. Eu îi spun că un formular costă 75 bani (aflasem de la dușmanul lui de la laborator). Plec, nu înainte de a-l întreba cu jumătate de gură, simțind eu ceva, dacă nu e bun nici de data asta, ce fac. Îmi răspunde că la el să nu mai vin, că nu are ce să-mi mai facă și că să-i transmit domnului acela că e bolnav de el (de sine). Plec. Ajung iar la laborator. Nu mai era domnul de mai devreme.

Alt domn în halat alb și două asistente se năpustesc peste biletul meu de trimitere și îl declară tot incorect. Sun din nou la registratoare, îmi spun oful. Face o excepție și urcă la etaj cu telefonul deschis. Aud cum doctorul refuză să vorbească cu mine sau cu cineva de acolo de la laborator. Epuizată, renunț. Plec. Pe drum îmi venea să dau cu piciorul în mașini. Acum îi înțeleg pe cei care urăsc sistemul, care urăsc lumea, care ajung să se urască și pe ei. Vă întreb ce trebuie să fac acum? Să mă duc mâine înapoi la medicul de familie și să mă iau cu el de gât? Să mă duc la Casa Națională de Asigurări de Sănătate și să reclam? Să îmi caut un alt medic de familie? Sau alt oraș? Sau altă țară? Dați-mi o idee!

Sacrificii culinare

Mergeam cu mama la mare. Ea avea o fotodermatoză pe care o am și eu acum. Nu se expunea la soare. Eu stăteam până mă scorojeam. Dar ieșeam împreună la plajă de la prima oră. Eu la soare, ea sub un copac, uneori chiar cu un capot de plajă pe ea. Și croșeta. Pentru că era un lucru mai mic și mai ușor de strâns și pus în sacoșă. Doamna Binder croșeta în germană. Fetele ei citeau cărți în maghiară la care eu mă uitam cu jind, scoțând ochii din cartea mea în limba română. Întotdeauna am simțit că oamenii care știu ca pe apă mai multe limbi sunt mai

avantajați. Culmea este că mama nu știa totuși nici o limbă străină, dar conversa cu doamna Binder în fiecare zi la plajă și se învățau reciproc modele noi de croșetat. Pe doamna Binder o chema Maria. Cred că era un amănunt încurajator pentru a prinde mai repede cum e cu un picioruș orb, un aruncat după croșet, o scăzătură simplă. Doar că ea, ca să vină la mare an de an cu fetele, făcea economie renunțând la crenvurștii de la cină. Noi nu știu la ce renunțam. Ca tot românul, nici nu ne înnebuneam după crenvurști.

Crabii nu au amintiri

Cum te prostesc iluziile? Când veți fi bine vi se va părea că nu sunteți singuri. Asta vă va face vulnerabili în situația când nu veți mai fi bine. Tot alergând după oameni s-ar putea să îl pierdeți și pe Dumnezeu.

Trăind și eu ceva viață până acum, pot să spun că am mai tras și câte o concluzie. Totul

funcționează ca o maree. Va bate valul până la geam, va fi veselie. Dar știți cum este la reflux, o plajă pustie în care se zbat niște vietăți aduse cu valul, lăsate de apă în urmă. Un crab mititel măcar nu are amintiri cu prietenii-crabi. Dă din picioare până obosește.

Povești în tren

Aș vrea să merg cu trenul. Mi-e dor de poveștile companionilor de drum.

Le deapănă ce le deapănă, apoi ajung în gara de destinație. Coboară. Poveștile rămân. Ei

cred că se simt mai ușori. Mai ușori cu o poveste lăsată în tren. E lucru mare ca tu să ajungi la casa ta, iar istorioara să meargă mai departe în noapte, într-un compartiment prost luminat. Să moțăie. Să ațipească. Vecinul de loc să-i dea coate, s-o împingă mai încolo.

Să meargă și să tot meargă, până se ajunge la punctul terminus. Toată lumea coboară. Și așa, fierătania asta cu nume codificat de cifre și litere străbătuse drumul mai mult goală. Povestea riscă să ajungă în triaj dacă nu se trezește la timp. Trebuie să coboare și ea, să se ia după oameni, să se ducă unde o vedea lumina aprinsă. Undeva, înapoi pe traseu, într-un orașel de provincie, un om ce și-a lăsat povestea pe unde a apucat doarme fără vise și fără povara trecutului.

Dialoguri cu nepoata Cristina

Teodor Parapiriu

DESPRE OZN-URI ȘI DESPRE EXTRATEREȘTRI

- Maestre Jules Verne, te rog să-mi spui ce părere ai despre OZN-uri și extraterestrii din timpurile vechi, de acum și din viitor, să mă lămuresc și eu în problema asta care preocupă omenirea mai ceva ca nemurirea și destinul personal.

- Mă mir că te interesează opinia mea, din moment ce crezi în existența lor și îți mai sunt și simpatici.

- De unde ai mai scos-o și pe asta cu simpatia?

- Păi, știu prea bine că îți plac basmele și că le ascultai cu gura căscată încă de la doi-trei ani, iar acum, pesemne, ai trecut la pasul următor. Și cum extraterestrii sunt personaje prezente frecvent în multe povești moderne din cărți și din filme, este firesc să te atașezi de aceste elemente din narațiuni, nu-i așa?

- Adică, în traducere, insinuezi că îmi sunt simpatici aceste entități necunoscute din scrieri bazate pe fantezie, chiar dacă nu cred că există.

- Nicidecum! Eu sunt de părere că absolut toate basmele sunt relatări după întâmplări adevărate, modificate sau proiectate de povestitori. Trebuie numai să fie înțelese corespunzător.

- Vino la subiect! mă somează Cristina. Așadar, cum stau lucrurile?

- Ar trebui să nu ne mai intereseze cum arată fizic aceste personaje. O altă chestiune este esențială: de ce o civilizație mult mai avansată decât a noastră ar face aceste călătorii în spațiu, cu stație pe Terra?

- Este evident: vor să cucerească spațiul cosmic!
- Într-adevăr, cei mai mulți dintre semenii noștri vorbesc de „cucerirea Cosmosului”. Dacă e așa, este foarte grav. Din punctul meu de vedere, rămâne să ne tratăm cu o singură mare speranță: ca extraterestrii să nu gândească precum oamenii, să nu vrea să „ne cucerească” planeta și pe noi, ci, pur și simplu, să aibă alt scop, alt obiectiv, alt ideal!
- Ce ideal?
- Cunoașterea universului! E nobil. E frumos. E generos. Pentru așa ceva, orice călătorie cosmică merită făcută!...
- Nepoata reflectează și spune rar:
- Îmi place ideea. Din această perspectivă, am putea spune că și noi, oamenii, vom fi extraterestri cândva. Oho, bravo nouă! Rămâne numai să pricepem bine cum stăm în privința „Cuceririi” spațiului cosmic și a Cunoașterii Universului!...

PROBĂ CU TREI ÎNCERCĂRI

- Cum a fost la Olimpiadă, copilă dragă?
- Cristina silabisește și apoi dă relații:
- Plic-ti-si-tor! Texte lungi din autori străini sau români, dar necunoscuți, care cer mai mult atenție decât cunoștințe și întrebări leșinate de variante mură-n gură, care solicită amintiri, în loc de gândire... Iar la compunere, se cultivă imaginația până la genunchiul broaștei și la vârful nasului uman!...
- Și chiar n-ai găsit nimic interesant?
- Ooo, ba da, am stat alături de un băiat foarte ciudat. Avea o pungă de piață în care se aflau câteva cărți. I-am atras atenția că nu are voie cu ele. Mi-a zis că le va așeza lângă bancă.
- Avea trei cărți: „Toate pânzele sus”, de Radu Tudoran, „Poezii” de M. Eminescu și „Quo vadis”, de Henryk Sienkiewicz.
- L-am întrebat de ce le-a adus la concurs și mi-a zis că tocmai făcuse rost de ele. Și acum, PROBĂ de o sută de puncte, ca să vedem dacă ai stofă de detectiv, că ai scris și romane polițiste: de unde crezi că luase cărțile? Ai voie la trei încercări!...
- De la bibliotecă?
- Nu.
- Le împrumutase de la o persoană?
- Nu.
- Le comandase prin internet?
- Nu.
- Mă predau. De unde le luase?

- De la gunoi! Zicea că erau acolo cărți cât ar ocupa trei-patru rafturi de bibliotecă... Urmărea cu încântare uimirea mea.

- Dar nu i-a fost teamă de microbi, de praf, de bacterii?...
- Nici vorbă! Crezi că era la prima acțiune? Mi-a arătat o pereche de mănuși subțiri cum au criminaliștii când adună probe. Cu ele le-a luat, iar un bătrân anticar l-a învățat mai demult cum să le dezinfecteze. Ia, mai zi ceva urât de tânăra generație, dacă ai curaj!
- Asemenea mistere sunt greu de rezolvat, chiar și de un detectiv celebru. Auzi dumneata: Emnescu și Sienkiewicz, la gunoi?!... Quo vadis, Domine?...
- Lasă filosofia, bătrâne Erasmus! Pur și simplu este cum zice poetul: „S-a întors mașina lumii, cu voi, viitorul trece...”.

DESPRE CUM SĂ FII ATENT LA UN TRASEU

- De când țin minte, ne plimbăm pe același traseu, la indigo. Nu că aş avea pretenții să mă inviți într-o călătorie cu satelitul, cu vreo rachetă civilă, cu vreun meteorit, cu vreun cal zburător, cu portavionul, cu bagheta magică... ca să vizităm Zidul Chinezesc, Piramidele, Insula Paștelui, Biblioteca din Alexandria, Vaticanul sau alte locuri faimoase de pe Pământ, dar să facem același drum de fiecare dată mi se pare ciudat! Nu cumva pui la cale ceva, señor Marco Polo? mă ia la întrebări nepoata.

- Din câte știu, îți place în parc, să te dai în leagăn și pe tobogan, să te joci la balan-soar; la bibliotecă, doamna Cătălina îți vorbește foarte frumos și îți recomandă lecturi; la gogoșerie sau la cofetărie, te îndopi cu produsele de profil; cu tramvaiul ești încântată, că te hâțână și recunoști locurile în viteză; în piață, privești cu atenție legumele și plantele, iar per pedes, adică „la pas”, vezi oamenii de aproape, nu numai în filme sau la teatru.

- Bine, bine, sunt de acord, și adaug că și explicațiile pe care mi le dai sunt folositoare, dar spune-mi ceva nou!

- Peste vreo douăzeci-treizeci de ani, crezi că aceste obiective vor mai fi?

- În mod sigur vor dispărea, sau vor fi altfel: jocuri video, audio, videobook-uri, pastile colorate, taxi-uri zburătoare...

- Și cum ți se vor părea amintirile cu locurile, cu oamenii și cu lucrurile de acum?

- Vechi, depășite, prăfuite.
- Le vei mai întâlni în filme documentare, în comunicări științifice!...
- Și în muzee, tataie! De fapt, cred că asta ai urmărit cu traseul repetat: să pricep că în felul acesta, vizităm un muzeu din viitor.

- Mda, cam așa ar părea, privit din „Matrix”.
 - Îți spun drept, am văzut filmul de trei ori și n-am înțeles mai nimic.
- O liniștesc:
- Eu am înțeles câte ceva, dar nu mi-a plăcut deloc.

DESPRE CUM ISTORIA DEVINE ISTORIOARĂ

Cristina a chicotit și s-a hlizit vreo zece minute, vorbind la telefon.

- De obicei, ești expeditivă în convorbirile telefonice, mademoiselle! Acum însă te-ai distrat ca la un film cu Stan și Bran! zic insinuant.

- Văd că te grăbești să pui taxe și impozite pe comportamentul meu, monsieur Herodot. Mi-a telefonat Ștefi, o amică din tabăra de creație din vara anului trecut. Au dat, în urmă cu două zile, o lucrare la Istorie – care, știi, că e „Marea Carte a Umanității”, cum zic tocolarii calificați până la adânci bătrâneți. De fapt, lucrarea a fost un test-grilă, că așa e moda în zilele noastre electrificate, ca să se încurajeze și ghicitul, nu numai scrișul corect, învățătura și educația, ca pe vremea când erai dumneata junior.

- Și care-i distracția?

- Profesorul lor, un tip isteț, simpatic și șugubăț, le-a pus întrebări interesante. Una dintre ele suna așa: CINE A UNIT ȚĂRILE ROMÂNE PENTRU PRIMA DATĂ?, cu variante de răspuns:

- a. Victor Rebengiuc;
- b. Mihai Viteazul;
- c. Amza Pellea.

Și-acum, sprijină-te bine în baston: nouă au indicat drept răspuns corect punctul A, șapte – punctul B, și cincisprezece – punctul C. Cum comentezi situația din partea întregului popor?

- Sunt de părere că de vină este profesorul. Pesemne că le-a dat ca temă să vadă mai multe filme istorice decât câte rânduri au în manual pe acest subiect și, în felul acesta, i-a derutat pe bieții copii. Uite-așa, Istoria devine o istorioară!...

Nepoata zice:

- Pe scurt, se schimbă lumea, taică Herodot! Este reformă peste tot. Nici Istoria nu scapă!...

CUM SĂ FIM PERSONAJE DIN BASME

- Am terminat de citit încă o carte de Povești nemuritoare, maestre Dedal, mă anunță solemn Cristina.

- Și te-ai lămurit cum stau lucrurile?

- În bună parte – da! Se înfruntă Binele și Răul de când lumea și nu sunt vești că se face pace. Când se liniștesc aparențele, hop! apare vreo secătură de zmeu sau vreun duh ticălos ori o babă vrăjitoare, sau niște tâlhari de drumul mare, care fură fete frumoase și ascund soarele și luna sau omoară animalele și păsările, sau împărați lacomi și tembeli, care otrăvesc apele și tulbură viața oamenilor cumsecade, sau pornesc războaie nimicitoare...

- Ei, da, însă apar și eroii salvatori, care biruie pe nemernici.

- Mda, iar la sfârșit toți merg la nuntă și chefuiesc de atunci până în zilele noastre. Hai să lăsam rețetele deoparte, că basmele au foarte mult farmec, sunt educative și folositoare, din această cauză vreau să te întreb: ce personaj din basme ai vrea să fi fost?

- Nu-s deloc pregătit să răspund la întrebarea asta! Încerc să ocolesc răspunsul.

- Asta înseamnă că n-o să mă aburești cu fel de fel de istorioare, dar nici să faci pe originalul și să-mi spui că vrei să fii zmeu – fiindcă fără el nu există narațiune, nici Ileana Cosânzeana – că nu ai plete, nici Făt Frumos – că ți-a trecut vâleatul, nici vreo Babă Cloanța sau Statu-Palmă-Barbă-Cot, nici vreun dragon – că te-ai lăsat de fumat, nici vreun cal năzdrăvan cu șapte inimi – că ai numai una și e cam paradiță, nici sfânta Vineri – că nu stai într-o grădină zoologică din mijlocul pădurii... Spune, pe scurt, ce personaj din basme ai vrea să fi fost?

Somat astfel, răspund:

- Povestitorul. Cel care încalecă pe-o șarpe și vă spune povestea așa!

- Uf! Ai reușit să mă bagi în ceață. Se vede că ai ascultat povești înainte de a învăța să citești!

- Dar tu, ce personaj ți-ai ales?

- Eu îmi scriu basmul acum, așa că e secret.

Prin Văile Golgotei

Fragment

Ion Avram

- Ce faci acolo, Alisandri, mamă?
- Citeam.
- Lasă cetitu' și dă-te-ncoa, că are nento Alec o vorbă cu tine.
- Ce vorbă?

Copil blond. Ochi albaștri. Opt sau nouă ani. Iese din bucătărie în tindă. Cartea groasă, lată și lungă atârnă până sub genunchi și-l apleacă într-o parte. Din geamul unei ferestre deschise, apusul soarelui, de printre salcâmi, cade chiar în dreptul lui, luminându-l cu carte cu tot. Titlul, Șeherezada, scris cu litere gotice, pare un șarpe încolăcindu-i genunchii.

- Ce mai faci, nea Alecule?

Vocea pierdută și moale răzbate clară prin urechile gândului.

- Iote, am mai trecut pe la voi, Alisandri. Da', tu ce făceai?
- Eu citeam.
- Și ce scrie acolo, în cartea aceea, că tare-i groasă?!...
- De toate.
- Chiar de toate?
- Nu chiar de toate...
- Scrie, cumva, și de niște bani?
- Ce bani, nea Alecule?
- Niște bani din buzunarul unor pantaloni...
- Ce buzunar? Care pantaloni?
- Niște pantaloni de azugă... bazonați...
- Bazonați?
- Da, bazonați cu doc albastru...
- Cu doc albastru?
- Da, cu doc albastru. Și agățați în cui, în chiler, la bunică-ta... Nu scrie?
- Nu știu.
- Nu știi nimic?
- Nimic, nene Alecule.
- De ce nu te uiți la nento Alec când te-ntreabă?

Mama înțepându-l cu vorba, cu privirea.

- Mă uit, da-mi bate soarele în ochi.
- Dă-te mai încolo, ca să nu-ți mai bată!
- Mă dau, de ce să nu mă dau.
- Așa, nepoate..., acu', că nu-ți mai bate soarele-n ochi, ia spune, nene, ai luat sau n-ai luat niște bani din buzunarul pantalonilor, de azugă, bazonați cu doc albastru, agățați în cuier în chiler la bunică-ta?

- N-am luat, nea Alecule!
- Să i se usuce mâna cui a luat?
- N-am luat eu, nea Alecule! Poate, altcineva...
- Uită-te la mine, te mai întreb o dată: să i se usuce mâna celui care i-o furat?
- Nu i-am furat, nea Alecule, am luat numai o parte din ei.
- Aha, o parte. Și de ce i-ai luat?
- Am crezut că nu știi câți sunt.
- Ai crezut că nu știi câți sunt... Adică, mă crezi prost?
- Nu te cred prost, nea Alecule.
- Da', cum mă crezi?
- Te cred cum ești.
- Și cum sunt?
- Ești... cum vrei matale.
- Aha! Și zici că i-ai numărat când i-ai...
- Da, i-am numărat.
- Și câți ai...
- Nouășpe lei.
- Și câți or fi mai rămas?
- Nu știu, că nu i-am numărat.
- Păi, ai spus că i-ai numărat.
- I-am numărat, da' numai pe-ai mei.
- Na, belea! Adică, pe-ai tăi i-ai numărat, da' pe-ai mei nu i-ai numărat?
- Da... adică, nu!
- Și credeai, zici, că n-aș fi știut câți sunt? Așa-i?
- Da, așa-i...
- Adică, tu i-ai numărat pe-ai tăi și credeai că eu nu i-am numărat pe-ai mei, așa-i?
- Așa-i, nea Alecule!
- Brava, nene! Adică, tu i-ai numărat pe-ai tăi, că ești deștept, da' eu nu i-aș fi numărat pe-ai mei pentru că-s prost. Așa credeai tu?
- Nu credeam așa, nea Alecule.
- Da' cum credeai?
- Credeam că, dacă ai jucat arișca cu flăcăii și dacă ai câștigat așa de mulți că-i adunai cu amândouă mâinile și-i băgai ghemotoc în buzunar, fără să-i numeri, poate nu știi câți sunt.
- Da' nu te-ai gândit că poate-i număr după arișcă?
- M-am gândit, da' m-am gândit că, dacă te-a prins bunicul jucând arișca, și-a aruncat cu scurtătura după matale, când te-a fugărit pe uliță, ți-a fost frică să-i numeri ca să nu te surprindă.
- Iote că nu mi-a fost frică, Alisandri, nene, și i-am numărat. Toată noaptea i-am numărat și nu mă surprinsă nim'nea. Și azi, când m-am întors de la coasă, iar i-am numărat. Și, ce să vezi? Lipseau exact nouășpe lei.
- Adă banii lu' nento Alec. Și să-și fie rușine, netrebnice! Că diseară, când o veni tată-tu, te-oi spune, ca să pună mâna pe-o jărdie și s-o rupă de schinarea ta. Nemernicule! Că-n neam de neamu' nostru n-au fost hoți. Și te-ai găsit tu să te-apuci de furat! Și de la cine? De la nento Alec, care ține la tine ca la copchilu' lui. Marș de scoate banii, lighioană spurcată ce ești!
- Nu-i mai am.
- Cum, nu-i mai ai? Da' ce-ai făcut cu ei?
- I-am dus la școală.
- La școală! Ce să facă școala cu ei?
- Pentru excursie.
- Ce excursie?
- Excursie cu școala.

- Și nu puteai să ceri?
- Puteam, da' nu-mi dădeai.
- De unde știi că nu-ți dădeam?
- Pentru că nici data trecută nu mi-ai dat.
- Puteai să-i ceri lu' nento Alec și să nu te-apuci de furat.
- Puteam, da' mi-a fost rușine.
- Da' să furi, nu ți-a fost rușine?

Prin geamul acelei ferestre, apusul se mută agale tot în dreptul copilului. Dintre genele lungi, lacrimi strălucitoare se desprind una câte una și alunecă pe obraji aprinși.

- Măine, merg la-nvățătoare să-i spun ce minune ai făcut și să-i cer banii înapoi. Să te știe toată școala ce liftă ești, ca să te stuche lumea-n ochi pe drumul mare!

Din roșii, obraji devin deodată albi. Scapă cartea care cade grea, lovindu-i gamba goale și firave. Picioarele se îndoaie ușor din genunchi, trupul se înclină, cade și se întinde moale pe lutul roșu care pardosește tinda. Peste copilul prăvălit cu cartea la picioare, ca într-o icoană – apusul.

Prin geamul acelei ferestre.

Era demult. Și o chema Smaranda. Părinții îi spuneau Maranda, iar la școală - o strigau Mara. Și era frumoasă. În inima lui – atât de frumoasă, încât mintea nu concepea și mai frumoasă. Ca și cum ar fi colindat lumea întreagă și-ar fi văzut tot ce era de văzut și nimic nu putea să-i schimbe convingerea. Da, cea mai frumoasă! Când citea Frumoasa din pădurea adormită, ea era și mai frumoasă; când citea despre sora lui Winnetou, Zi-Frumoasă, ea era, desigur, mai frumoasă! Nu concepea lumea fără ea. La școală, aștepta recreația cu ochii pe ceasul deșteptător al învățătoarei, așezat oblic pe un colț al catedrei, și sufla pe ascuns în limbile late ca să împingă timpul înainte. Și când, în sfârșit, suna clopoțelul, totdeauna mai târziu, o zbughea afară, căutând-o cu privirea prin hărmălaia din curtea școlii. Dacă n-o găsea, dacă n-o vedea, intra în panică, blestemându-l, cu grele cuvinte, pe învățător că nu respectă orarul. Și era supărat, și era disperat dacă se suna de intrare fără s-o vadă. Atunci, ora devenea insuportabilă povară și se certa cu limbile ceasului. Apoi, drumul către casă. Mergea, întotdeauna, în urma ei, mai la distanță, ca să nu creadă ea că el o urmărește, dar suficient de aproape ca să creadă. Ea știa, dar se făcea că nu știe și se făcea că scapă câte ceva pe jos și, când se apleca să ridice acel ceva, privea furișat în urmă să-l vadă urmărind-o. Și el care, desigur, era totdeauna acolo, pe urmele ei, privea cu totul și cu totul în altă parte, prin curți, prin grădini, prin salcâmi, prin nori, adică, numai pe ea nu, deși, când drumul era proaspăt plouat și urmele ei apăreau clare în față, el călca atent pe lângă ele și era ca și cum ar fi mers alături. Și, iarăși, când ea se făcea că ridică acel ceva și îl privea furișat, el știa că îl privește așa, furișat, și bucuria îl orbea și se apropia, pâș-pâș, atât de aproape, că-i auzea foșnetul rochiței pepit alb-albastru. Și era ca și cum mergea în urma ei dintotdeauna, ca și cum ar fi mers în urma ei întotdeauna. Apoi, în vacanța de vară... Ehe, vacanța de vară! Făcându-și cale în calea ei, în amiaza mare, când vrăbiile își scaldă aripile în praful fierbinte al drumului și rândunelele trec săgeți pe la ureche... Pândind, poate apare, poate o vede... Așa... ca din întâmplare. Și când, deodată, trecea și îl privea cu ochii aceia cum mai frumoși nu existau, el privea cu totul și cu totul în altă parte, prin curți, prin grădini, prin salcâmi, prin nori - adică, numai pe ea nu și trecea cu mâinile în buzunarele pantalonilor, târându-și sandalele ca să stârneasă praful drumului, ca și cum praful drumului l-ar fi ascuns ochilor ei, l-ar fi ascuns lumii așa, roșind până în vârful urechilor când, din întâmplare, deodată, trecea.

Apoi, tot în demultul acela, era duminică. Trecea lumea la biserică. Autobuzul trebuia să apară din susul șoselei. Ea trebuia să apară din jos. Profesorul de educație fizică, cu lista în mână, îi bifa pe cei prezenți. Toți erau îmbrăcați frumos și curat. De la o tufă înflorită, mirosea a iasomie toată școala. Era dimineața. Soarele nu se vedea de salcâmi și nu se poate să nu fi trecut și vreun stol de porumbei. Plouase noaptea și era răcoare. Avea cămașă bleu, cu mânecă scurtă, pantaloni de doc, teniși noi, chinezești și se gândea că, dacă ea nu mai vine...

Și se gândea că, dacă n-ar fi leșinat acolo, pe lutul roșu din tindă, nici el n-ar mai fi venit. Și se gândea că, dacă ea nu mai merge, nici el n-ar mai fi mers. Că, de asta s-a înscris când a umblat profesorul de educație fizică cu lista, din clasă în clasă, să-i întrebe cine vrea să meargă în excursie cu școala. Când învățătoarea a întrebat câți s-au mai înscris, profesorul de educație fizică a citit lista și, când a auzit numele ei, a ridicat, automat, mâna. Nu erau mulți, și fiecare avea câte o sacoșă cu de băut și de mâncat. Pe șoseaua pietruită, mașinile treceau rar. În liniștea de printre salcâmi, motoarele se auzeau de departe. Stăteau cu urechea ciulită.

- I-auzi, vine!
- Ți se pare. E un bondar.
- Ba nu-i bondar, e motor! I-auzi!
- Ai dreptate-i motor. Da' să nu fie rata.
- Nu-i rata. Rata a trecut dimineață, am văzut-o eu, că trece prin poarta mea.
- Poate-i altă mașină.
- Punem pariu, că-i autobuzul nostru?
- Nu punem.
- Ți-e frică.
- Nu mi-e frică, da' nu punem.

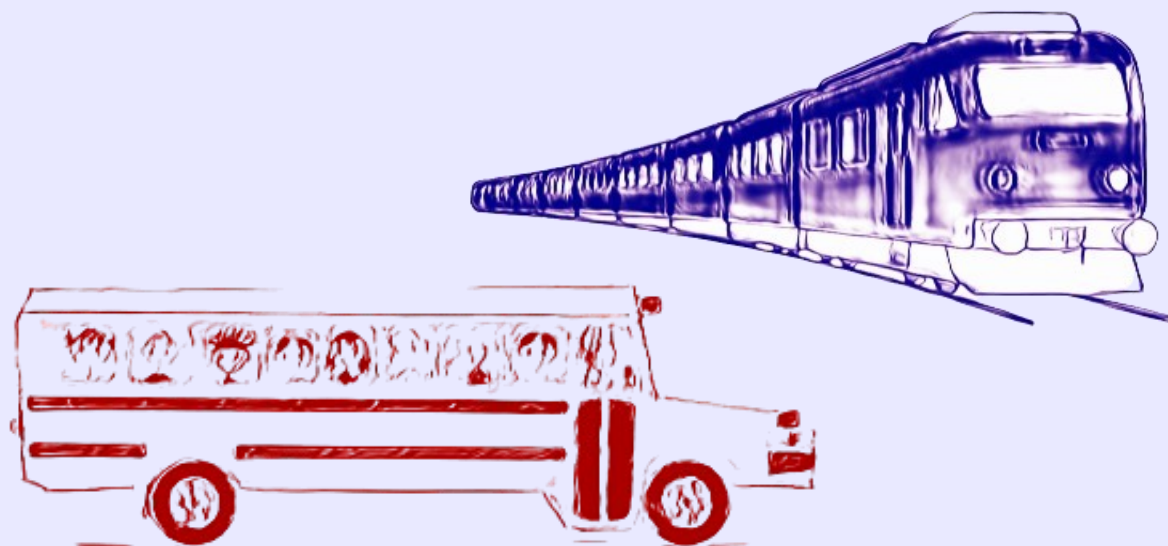
Era autobuzul lor. A venit în viteză, din susul șoselei, fără să facă praf, că plouase noaptea. A oprit în poarta școlii. Șoferul a coborât pe ușa lui, a zis Bună dimineața! și a dat mâna cu profesorul de educație fizică. Apoi, s-a uitat la fiecare roată, lovind-o cu piciorul. Cânta fluierând și se uita, din când în când, la ceas. El se uita cum se uită șoferul la ceas și în josul șoselei. Nu venea.

- Gata, îmbarcarea!, a zis, deodată, profesorul de educație fizică.
- Urcați cum vă strig eu, după listă, și vă așezați pe scaune.

A început să citească lista: cutare, cutare, cutare... Și Țugui Alexandru. Urca în autobuz încet, cu privirea pe șosea. Autobuzul avea bănci cu spetează, moi, căptușite cu burete și cu vinilin. S-a așezat în dreapta, mai în spate. Erau așa de moi băncile, că-i venea să se bâțâie. Autobuzul era cu fața spre în josul șoselei. Stătea în picioare și privea prin parbriz. Deodată, venea alergând. Rochița care flutura în alergare parcă era albastră. Sigur era albastră. Pentru că, salcâmi erau așa de verzi și, pe deasupra șoselei, fâșia de cer printre salcâmi semăna cu ea. Și sigur trecea un stol de porumbei. Când a ajuns în dreptul școlii, profesorul de educație fizică a făcut-o adormită și i-a spus să urce naibii mai repede, că întârzie tot autobuzul din cauza ei. Și el deodată era Robin Hood și trăgea o săgeată drept în pieptul profesorului. A urcat roșie la față și gâfâind și s-a așezat în stânga, mai în față. Era frumos și curat autobuzul și băncile erau așa de moi, că le venea la toți să se bâțâie. Apoi, profesorul de educație fizică a pliat lista, a urcat în autobuz, a trântit ușa și s-a așezat pe scaunul de lângă șofer. Șoferul a urcat pe ușa lui și au pornit. Cum spuneam, el se așezase în dreapta și mai în spate. Ea, în stânga și mai în față. Priveau prin geamul autobuzului și se bucurau de cum trec salcâmi, și casele, și curțile, una după alta, prin dreptul lor. Casa lu' cutare! Apoi, a lu' cutare! Și a lu' cutare! Când au ieșit din sat, deodată, se vedea până departe. Câmpul era verde și plopilor, pe marginea șoselei, făceau umbră, unul după altul. Era cu fața spre ea și se bucura că este cu fața spre ea, că așa nu era nevoie să întoarcă privirea ca s-o vadă și ea să vadă că el se întoarce s-o vadă. Nu se mai sătura privind-o și aștepta - poate întoarce capul să-l privească. Îi privea părul lung și lățurișul profilului și aștepta, uitând să mai privească pe fereastră. Și, parcă, simțindu-i boldul privirii, ea nu-și întorcea capul. Privea continuu pe geam și el credea că se face că privește pe geam și aștepta, aștepta... până când, deodată, întorcea capul și-l privea. Și atunci, el privea pe fereastră, în depărtare, fără să vadă, desigur, depărtarea.

Și, prin fereastra aceea, șoseaua parcă a făcut, deodată, la dreapta. Erau atât de multe câmpuri și atât de multe sate, că au mers până când li s-a făcut foame și-au început să scoată ce-aveau fiecare. Mâncău privind pe fereastră. După aceea, au mai trecut două sau trei sate și-au intrat într-o pădure. Profesorul de educație fizică le-a spus că va face o pauză, ca să coboare cine are de făcut vreo ceva.

Aproape toți au coborât. El n-a coborât, ca să nu creadă ea că are de făcut vreo ceva. Profesorul de educație fizică le-a mai spus să nu se îndepărteze de autobuz, că-i ia mama naibii; să facă fiecare ce are de făcut și să urce imediat, că nu are timp de pădure, că pădure au și-acasă. Nici ea nu a coborât. Când au urcat toți, profesorul de educație fizică i-a numărat și-a zis: *Gata, start!* După ce au ieșit din pădure, autobuzul a făcut la stânga și a intrat pe o șosea tare netedă. Era așa de netedă, că nu-i zdruncina deloc autobuzul. Mai mare dragul să mergi pe ea.

Apoi, unul s-a ridicat de pe bancă și-a zis tare: *Iote, trenul!* Și toți s-au ridicat în picioare și-au început să strige: *Trenul! Trenul! Are un, două, trei,..., douăzeci, douăzeci și unu de vagoane. Mamă, ce lung îi!* Da' el nu s-a ridicat. Se făcea că mai văzuse tren. Se făcea că, pentru el, trenul e ceva obișnuit și nu s-a ridicat, și privea să vadă dacă ea îl vede că nu s-a ridicat și, când a văzut că-l vede, i s-a umflat pieptul ca la curcani, de important ce i se părea că este. Dar, cu coada ochiului tot a tras când trenul, trecând în fugă pe lângă ei, a suierat atât de tare și de lung, că tot autobuzul a început să chiuie din urma lui. Și mecanicul le-a făcut cu mâna și ei i-au făcut cu mâna mecanicului. Și șoferul gonea autobuzul ca să se țină parcă după tren, da' n-avea cum, că trenul era tren, nu joacă. Plus că trebuia să oprească și la barieră, că era una în față, chiar prin dreptul trenului. Apoi, a trecut alt tren din partea cealaltă. Era cu oameni. Și tot autobuzul făcea cu mâna la oamenii din tren și oamenii din tren făceau cu mâna la autobuz.

Către prânzul cel mare, au ajuns în oraș. Orașul era, tot unu' și unu', numai blocuri înalte. Atât de înalte că, din autobuz, când te uita în sus, nu le vedeai vârful. Au trecut prin oraș mergând încet, ca să poată profesorul de educație fizică să le explice din mers: acolo-i așa, dincolo-i așa. Când s-a terminat orașul, au ajuns într-un parc frumos tare! Autobuzul s-a oprit și profesorul de educație fizică a zis: *Toată lumea jos!* Au coborât și au intrat cu toții în parc. *Nu vă-ndepărtați de grup!*, spunea profesorul. Au tăiat parcul în două și, când au ajuns la marginea lui, deodată, au văzut lacul. Era larg și lung că nu puteau să-l cuprindă cu ochii. Și marginea lacului era așa de verde și de frumoasă, că băieții au coborât în fugă și s-au tăvălit, crezând că-i iarbă; da' nu era iarbă, și-au intrat cu totul în apă, de s-au murat ca șobolanii, și fetele râdeau de sus, de pe coama malului, iar profesorul de educație fizică le-a zis: *Băi, tăntălăilor, voi n-ați auzit de mătasea broaștei?* S-au uscat repede, că era cald, iar profesorul de educație fizică a râs de ei și le-a mai zis: *Nu-i nimic, v-ați răcorit puțin.* Frumos mai era cu ea prin parcul acela... Era atât de frumos încât după amiază, când au pornit spre casă, tristețea îi năpădi sufletul și-ar fi vrut ca autobuzul să-i poarte așa..., fără oprire, la nesfârșit.

POEZII

Georgeta Muscă-Vană

Un singur grai

***„Limba română este patria mea”
Nichita Stănescu***

Pot să înțeleg cavalul și-orice sunete de-aș vrea,
Chiar și lanu-n unduire murmură în limba mea.
Orice pasăre, când cântă, o pricep instantaneu,
Vântul serii îmi șoptește tot pe înțelesul meu.

Și copacul, și pământul, chiar și-a ploilor perdea,
Apa ce se naște-n stâncă, toate plâng în limba mea!
Aș putea-ntreba și valul, când o clipă s-ar opri,
De nu ar găsi răspunsul, românește mi-ar zâmbi!

Dulce-i foșnetul de iarbă și-al miresmelor din vii,
Noi, doar noi suntem stăpânii sfintei limbi și-acestei glii!
Să păstrăm limba română ce-am primit-o din străbuni,
Ne va fi în toate sprijin, ne-o-ndemna să fim mai buni!

Cu vibrația-i divină ne-a unit când ne-a fost greu -
Noi suntem doar cărămida, ea liant ne-o fi mereu!

Nu uitați!

Nu poți da uitării limba
Care-a rezistat furtunii,
Ascultați-o cum mai plânge
Când o maltratează unii!

Nu lăsați să moară limba,
Nici simțirea românească,
Chiar de nu sunteți o vreme
Lângă vatra strămoșească!

Cine-și uită limba țării,
Uită codrul și izvorul,
Uită datina și portul,
Uită caselor pridvorul.

Uită patria și neamul,
Nu-și mai amintește-ogorul,
Nu mai știe cum se cântă
Nici durerea și nici dorul.

Nu mai știe gustul pâinii
Lângă apa răcoroasă,
Nici cum cade-n dimineață
Iarba, lăcrimând, sub coasă.

Nu-nțelege-n primăvară
Zbuciumul din clorofilă
Și nu știe cum răsună
Pasul tocului pe-o filă.

Cristian Vornicu, Magda Stan, *Istoria de nota 10*, Editura CD Press, 2010, București, p. 72-73.

De ziua ta

De ziua ta, frumoasă limbă,
Îți scriu cu drag, din depărtare;
Durerea-n vene se tot plimbă,
Iar lacrimile-mi sunt amare.

Eu am plecat prin țări străine,
Dar n-oi uita vreodată glia,
Chiar de-mi va fi pe-aici mai bine...
De-ai ști ce tristă-i pribegia!

Chem amintirea pe-ndelete
Și tocu-n versuri o răsrânge.
Cu trupul tău îți scriu sonete
Și-n ritmul lor, un suflet plânge.

În camera tăcută, rece,
Drapelu'-mprăștie lumină,
Acordul imnului îmi trece
Prin fibra adâncită-n vină.

Cu dorul alergând spre casă,
Gândesc, iubesc doar românește!
Din tomul nelipsit pe masă,
Doar Eminescu îmi zâmbeste...

Prin așteptările cărunte
Mă cheamă satul din câmpie
Și iarba crudă de la munte,
Aroma de Hamburg din vie.

Mă cheamă Dunărea bătrână,
Mă cheamă-n piscuri și Carpații;
O simplă vrere-mi e stăpână -
Izbânda de-a trăi ca frații!

Nimic din ce-i în jur nu schimbă
Nici vechiul vis și nici simțire...
De ziua ta, frumoasă limbă,
Eu scriu pe tricolor iubire!

Dolly și Sara

Neta Muscă Ionică

Pe Dolly mi-a dăruit-o Nikos într-o dimineață de primăvară, într-o tentativă de a mă ajuta să-l uit pe Rex, câinele meu, pe care îl pierdusem de curând și după care plângeam în fiecare zi. Nu puteam uita cele șase luni de zile, cât timp l-am avut, care mi-au îmbogățit viața cu emoții și bucurii inedite.

Era un exemplar foarte reușit, din rasa ciobănesc german, pe care îl crescusem de la vârsta de două săptămâni. Frumos, inteligent, cu o energie uriașă, curajos, vigilent și extrem de loial, dorea în permanență să fie alături de mine. Am suferit crunt după ce a dispărut, încât am spus că niciodată nu voi mai crește vreun animal de companie, pentru a mă cruța de o experiență asemănătoare.

Patronul, știind de legătura profundă dintre mine și Rex, m-a copleșit cu gestul lui, arătându-mi ce suflet frumos poate avea un om atent la nevoile și durerile semenilor săi. Văzând compasiunea lui, dorința de a-mi vindeca durerea, am acceptat cățelușa cu un sentiment de bucurie smerită, așa cum primește un loc întunecat o rază de soare.

Avea cam trei săptămâni și, chiar dacă nu era de rasă pură, era extrem de frumoasă, cu un păr auriu și niște ochi mari care emanau o putere liniștită. Remarcabil a fost faptul că nu a plâns deloc după mama ei, chiar dacă a fost adusă într-un loc necunoscut și înconjurată de fețe noi, a rămas stoică, acomodându-se cu ușurință la noua sa viață. Cu timpul am îndrăgit-o foarte mult, câștigându-mi inima, văzând forța și adaptabilitatea ei, capacitatea de a accepta

schimbarea și crearea de noi legături, prețuind conexiunea specială pe care am făcut-o cu acest suflet mic și curajos. Ea poate întruchipa o poveste despre rezistență și speranță, o lecție despre dragoste și înțelegere a faptului că și cea mai mică dintre creaturi poate uita vechiul, concentrându-se pe construirea unei vieți noi.

Deșteaptă, cuminte, curioasă și prietenoasă, ne înfrumuseța zilele și încercam să facem și noi același lucru pentru ea. Blândă și afectuoasă cu toată lumea care intra în curtea termochipului, nu putea fi un paznic adevărat, dar nici nu doream acest lucru de la ea.

A fost o încântare să văd cum crește repede și armonios, trecând prin schimbări importante, trupești, dar și comportamentale. Era veselă, fericită, ușor de îngrijit, devenind o adolescentă frumoasă, fără probleme și o luam cu mine aproape mereu când plecam de acasă, să vadă lumea înconjurătoare. Îi plăcea să se plimbe la mare seara, printre dunele de nisip, care aveau aceeași culoare ca și ea, să înoate în apa albastră și să se rostogolească pe patul auriu, care mai păstra ceva din energia solară.

Petreceam până târziu pe țărmul pustiu, prin locuri ascunse, de o frumusețe rară, unde îmi puteam striga bucuria negrăită care devenea fluviu, făcând declarații de dragoste mării, stâncilor, pinilor, Cerului. Urmăream agățată de sânul unei stânci ruperea soarelui de cer și unirea cu marea, momente în care doream să mă pot strecura în zborul unui pescăruș, arzând de dorul unei călătorii deasupra extazului și a inefabilului.

Sufletul ancorat de ochii clipei privea pierdut în armonia de culori efemeră, care se prelingea într-un dans senin pe bolta cerului. Totul era un crescendo, culminând cu ivirea lunii și stelelor, care începeau să ningă cu argint în undele mării întunecate, instaurând repausul în suspinul de ceară al clepsidrei, oferit timpului să-și vindece rănille.

După astfel de exerciții ale bucuriei, ne întorceam acasă obosite și fericite, iar prietenia noastră creștea frumos, așa cum creștea și Dolly.

Uneori, ieșea brusc din întuneric silueta soțului meu, care, îngrijorat că nu ne întorsesem acasă, pleca în căutarea noastră.

- Este foarte târziu! Mi-am făcut griji, spunea el încântat că ne-am întâlnit.

- Ne pare rău c-am întârziat! Era atât de frumos, încât aș fi vrut să stăm acolo întreaga noapte.

- Atunci, să luăm două pături cu noi și să-ți împlinim dorința.

- Minunat! Hai, Dolly, ne așteaptă o noapte de vis! Mare, venim! strigam spre marea care își legăna culoarea ascunsă în labirintul nopții. Chiar dacă întunericul îi întemnița culoarea albastră, ea părea mai vie în tăcerea nopții și poate mai frumoasă, fiind momentul ideal pentru a te îndrăgosti pe viață de ea.

Multe nopți am petrecut lângă mare, cu noua mea prietenă alături, înțelegând cât de frumoasă e viața trăită în simplitate și cât de puțin îi trebuie omului ca să fie plin de bucurie. Simplitatea este grandioasă și este chintesența fericirii. Câteva raze de lună, o sclipire de stea, zgomotul unui val pășind noaptea pe țărm, erau hrană și muzică divină pentru suflet, simțind că nu-ți lipsea nimic, că n-ai vrea să fii în altă parte, că ești complet. Marea liniștită, peste care se revărsa

lumina cosmică, șoptea melodii ale veacurilor trecute, în timp ce-și întindea degetele străvezii răsfirând nisipul mătăsoș, care i le săruta cu evlavie. Cântecele de leagăn ritmat al valurilor purta încă în glasul său ceva din simfonia fascinantă a cicadelor adormite prin crăpăturile scoarței copacilor de pe plajă, creând o stare de reverie care îmbrățișa totul. Muzica nopții își desfășura aripile, învăluindu-ne siluetele care stăteau cu privirea pierdută în întinderea nemărginită, simțind îmbrățișarea universului și infinita sa tandrețe.

În liniștea adâncă plină de mister și mirare, lumină și întuneric, șoptele eternității se amestecau cu fluxul și refluxul timpului, creând un moment suspendat în tărâmul eteric, între realitate și vis. Doream să nu se mai sfârșească noaptea, pentru a nu ieși din acea emoție profundă: pace și bucurie pură, duioșie, recunoștință, rugă tăcută; un amalgam de sentimente coaleștitoare izvorâte din contemplarea cerului, mării și munților. Fiecare noapte era altfel, aveam o foame nestăvilită în sufletul meu de a vedea, de a ști, de a simți mai mult, mai adânc, mai frumos și chiar se întâmpla acest miracol.

În timp ce prima lumină a zorilor picta cerul în nuanțe de trandafir și aur, promisiunea unei noi zile apărea din adâncurile mării, purtând cu ea ecourile unei nopți unice și dorința de a păstra în suflet acea emoție care se obținea atât de greu și se pierdea extrem de ușor. Lumina stelelor țesute pe catifeaua nopții, în imensitatea cerului, îmi reamintea că indiferent de provocările cu care ne confruntăm în viață, există infinite frumuseți și minuni în lumea din jurul nostru. Aceste experiențe profund emoționante pot atinge inimi și suflete în moduri care sunt atât puternice, cât și transformatoare. Natura are puterea durabilă de a ne inspira, înălța și consola în vremuri de bucurie și tristețe deopotrivă.

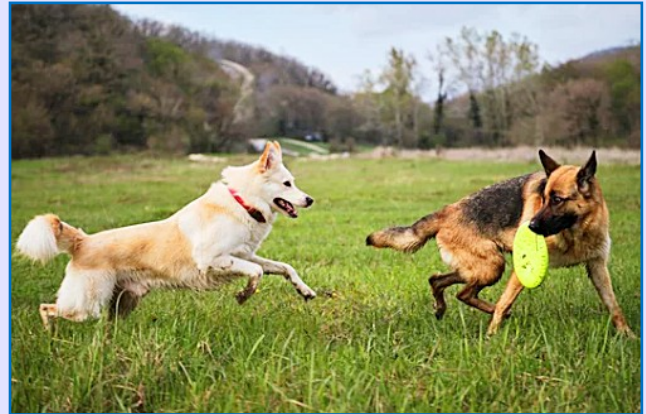
Timpul a trecut și următoarea primăvară, când împlinise un an, o admiram adesea pe Dolly cum dormea printre macii roșii, cu blana ei solară și mătăsoasă de culoarea grâului copt. Mă culcam lângă ea și priveam pașii de menuet ai norilor pe oceanul cerului albastru ca cerneala. Mă fascinau cu aspectul lor impermanent, indiferent că erau cât munții sau doar câteva petice purtate de vânt.

Orbitori de albi, gri sau negri, îmi păreau plini de taine și îi căutam cu priviri flămânde, luncând pe cer, oferindu-le întreaga mea ființă, iar ei îmi dăruiau ceva din imponderabilitatea și liniștea lor. Îmi sprijineam apoi capul de umerii zdrențuiți al pietrelor mari cu ochi cenușii, priveam livezile de măslini, marea care își schimba culorile într-un ritm alert și seducător, recitând poezii de Baudelaire. Preferata mea era *Înălțare* și acel tărâm mitic era un loc unde puteai simți cu acuitate ce a vrut să spună poetul și chiar puteai trăi acel dor de înălțare despre care vorbea poezia.

Pe insula încărcată de frumusețe, istorie și sacralitate, se puteau deschide uși prin care credea că aluneci într-o lume fantastică, dar realizezi cu uimire că aceea era adevărata realitate și modul în care doreai să trăiești mai departe. Te simțai deodată întreg și binecuvântat. Plânsul pietrei, glasul florilor, timpul încremenit, nu mai erau metafore, deveneau realități. Armonia din toate se prelingea în interior, cum se împrășteie parfumul în văzduh, simțai darul, schimbarea, o îmbrățișai, erai în toate, devenind conștient de zborul către Lumină.

Munca la termochip era multă și obositoare, dar zorile dimineților virgine, ceasurile prânzului, serile și nopțile întregi, erau momentele fericirii mele, când fiecare secundă era sărbătoare și mă transformau instantaneu și pe mine în una. Îmbogățită sufletește, prin frumusețea care îmi atinge interiorul, munca devenea și ea o bucurie, un prilej de comunicare cu ceea ce făceam, o autodescoperire, o victorie. Îmi dădeam seama cât de norocoasă eram, că-mi puteam asigura existența, iar din ceea ce câștigam puteam dăruia o parte celor ce aveau nevoie, din ceea ce primeam cu atâta mărinimie din mâinile milostive ale Tatălui Ceresc. Muncind, nu câștigai însă doar lucruri materiale, deveneai mai sănătos, agil, vesel, înțelept, răbdător, îți dădeai seama că munca era un privilegiu, pentru că erai capabil să o faci, iar unii oameni chiar dacă doreau, din diverse motive, nu o puteau realiza. Era o victorie asupra trupului care învăța să adune forță fizică, pentru a rezista la frig, la căldură excesivă sau la alte provocări, dar și asupra minții, acumulând putere, cumpănare, libertate, mulțumire și odihnă. Ajungeai în momentul când nu mai munceai pentru bani, iubirea se revărsa în tot ceea ce făceai,

îți sfințea clipa. Munca devenea rugăciune, dragoste, aliniere la alaiul vieții, o șansă extraordinară de a te apropia de Dumnezeu, de a fi divin.

A mai trecut ceva timp și Dolly s-a îndrăgostit de câinele vecinilor de peste drum. La început comunicau de la distanță, fremăta când îi auzea glasul și privea în curtea de vizavi ținută, ore întregi, fiind atât de preocupată de ceea ce vedea acolo, încât uneori, nici nu auzea când o strigam.

Nu a durat mult și într-o zi când am ieșit la prânz din termochipul în care erau aproape cincizeci de grade Celsius, „domnișoara” cu părul de aur nu era în curte; am strigat-o, nu mi-a răspuns, dar din curtea de vizavi se auzeau explozii de veselie. Alerga prin curte alături de un câine negru și se bucura de florii primei întâlniri. Petrecea în fiecare zi câteva ore bune acolo, iar eu nu i-am împiedicat accesul la fericire, chiar a fost o perioadă emoționantă atât pentru ea, cât și pentru mine. O lună de zile au durat plimbările dese la prietenul ei, după care au devenit din ce în ce mai rare, până când au încetat complet. După un timp mi-am dat seama că va deveni mămică, pentru că se cam rotunjise, devenise tăcută și mânca mai mult.

Am descoperit că și Sara, o pisică gri tigrată, care apăruse în curte tot în urmă cu vreun an și nu a mai plecat de la noi, va avea în curând pui. Era foarte afectuoasă, inteligentă, frumoasă, curată, sociabilă, știind ce să facă pentru a obține de la mine tot ce-și dorea.

I-am pregătit un loc uscat și curat, unde să se simtă bine ca viitoare mămică, iar după o săptămână a adus pe lume șase pisici foarte mici, având toți aceeași culoare ca și ea. A fost un moment fascinant, nu mai fusesem martoră la un eveniment de acest gen și am fost profund impresionată de comportamentul și curajul pisicii.

Sara era o mămică foarte devotată, stătea în permanență cu puii ei, ieșind doar de două ori pe zi din cameră: când mânca, bea apă și stătea câteva minute la soare. În primele două zile nu s-a îndepărtat de ei, așa că i-am dus apă și mâncare lângă culcușul ei, dar nu a băut și nu a mâncat nimic, dovedind spiritul de sacrificiu al oricărei mame. M-a uimit cât de bine s-a descurcat când i-a născut și de atenția, dragostea și dăruirea cu care îi îngrijea, ținând cont de faptul că era foarte tânără. Am considerat-o mare luptătoare și am început să o alint, spunându-i: eroina mea. După un timp a început să iasă în curte cu puii ei și era o adevărată încântare să-i privesc și să mă joc cu ei.

După vreo două luni de așteptare, a venit și momentul lui Dolly să își vadă odraslele, un alt eveniment interesant, plin de emoție și duioșie. Nu știam nimic despre ce trebuia făcut în cazul în care vor fi probleme, dar am rămas lângă ea și, din fericire, totul a decurs normal și ne-am îmbogățit cu cinci cățeluși aurii, cu câteva fire de păr mai întunecate pe alocuri, ca niște umbre care le scotea în evidență culoarea deschisă, luminoasă. Devenise incredibil de agresivă cu toată lumea, nu mai era cea pe care o știam, poate pentru a-și ocroti puii, dar față de mine era aceeași și asta mă bucura mult.

Într-o zi, am văzut pisica singură, agitată, îmi implora atenția, se uita în ochii mei și miorlăia atât de înfiorător, încât mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva grav. Am mers cu ea în cameră la cutia pisoilor, dar nu mai era nici unul. I-am căutat întreaga curte: printre cactuși, smochini, flori, în termochip, la vecini, dar nu i-am găsit nicăieri. Suferința ei era foarte mare, încât am plâns de mila ei și a pisicuților dispăruți, dar nu am aflat ce s-a întâmplat cu ei...

A plâns Sara vreo câteva zile și apoi într-o dimineață, am văzut ceva uimitor: stătea într-un loc umbrat înconjurat de puii lui Dolly, care privea cu tristețe, atenție și iubire spre ei, de la distanță. Nu am înțeles ce s-a întâmplat... o fi fost ea vinovată de dispariția pisicuților, sau văzând suferința Sarei, i-a oferit puii ei spre îngrijire pentru a o consola? Cert este că din acea zi pisica s-a dedicat din toată inima cățeilor, îngrijindu-i cu aceeași dragoste și atenție cum făcuse cu pisicuții ei. Erau nedespărțiți, stăteau lipiți de corpul ei, oferindu-le căldură, îi curăța și se juca cu ei, iar mama lor doar îi supraveghea. Singurul moment când o vedeam pe Dolly lângă ei, era când îi hrănea, apoi se îndepărta. Sara îi veghea cu dragoste și protecție neclintită, iar pe măsură ce deveneau din ce în ce mai puternici și mai vioi, legătura dintre ei devenea și mai strânsă. Ei crescuseră mai mari decât mama adoptivă și îi priveam de multe ori cum stăteau toți peste ea acoperind-o, dar ea era neclintită, senină, împăcată sub greutatea lor.

Cele doua mame, Sara și Dolly, mi-au arătat că legăturile puternice dintre pisică și câine sunt posibile, compasiunea nu cunoaște granițe, că iubirea transcende speciile.

Timpul a trecut, cățeii au crescut, iar Sara se plimba și se juca cu ei prin întreaga curte, învățându-i abilități importante și o mulțime de alte lucruri. Ei au rămas fideli celei care i-a îngrijit și le-a fost mentor. Actul Sarei, de a avea grijă de ei, îi învățase adevăratul sens al familiei și realizase o legătură de nedespărțit, care avea să dureze toată viața. Nu am înțeles de ce Dolly s-a distanțat de ei, instinctele materne ale pisicii au intrat în joc, iar ea a decis să-i ia în grijă, dar sub privirea atentă a mamei care i-a adus pe lume.

Seara se apropie, soarele începe să coboare sub orizont, făcând flori din nori, îmbracă munții în veșminte trandafirii și ceva din acea culoare se joacă și în părul deschis al cățelilor, care stau strâns lipiți de Sara, căreia îi strălucesc ochii de fericire.

Tocmai când lumea pare să-și țină respirația, un glas melodios și viguros sparge liniștea. Pe un deal, se zărește silueta dreaptă a unui cioban aureolat de lumina care se stinge. Cu un sentiment de dragoste și autoritate, el își cheamă turma de oi împrăștiată, sunetul răsunând prin văile și munții apropiați. Fiecare notă a chemării păstorului este plină de un profund simț al conexiunii și al înțelegerii, un limbaj pe care numai oile îl cunosc pe deplin. Muzica vocii lui poartă un mesaj de siguranță, întoarcere acasă, de apartenență. Pe măsură ce seara coboară, chemările lui devin și mai fierbinți, pasiunea lui pentru oi răsunând prin pământ, piatră, apă și aer.

Iubesc oile, acest simbol solar și le privesc

adesea cum pasc printre stâncile gri, iar de la distanță, cu blana lor albă și bogată, par nori căzuți pe pământ, ocrotiți de frumoasa zeiță Nefele. Când văd pe câte o stâncă cărunță, aproape de marea uimitor de albastră, un berbec cu două mioare, mă poartă gândul la berbecul sacru cu lâna de aur, la Helle și Frixos. În sunetul tânguitor al tălăngilor, oile albe pornesc spre noapte, purtând cu ele suspinul zilei care a plecat pentru totdeauna.

Liniștea recucerește ființa serii, semn că turma s-a reunit cu ciobanul, alcătuind împreună o simfonie a frumuseții naturii, o mărturie a ritmului acronic al vieții. Momentul sublim îmi amintește de poezia „Sara pe deal” a lui Eminescu și, recitând-o în șoaptă, mă copleșește dorul de țară, de familie.

Îmi șterg lacrimile, trec de momentul de slăbiciune și ascult foșnetul captivant al ivirii serii, tivit cu răcoarea coborâtă din coapsa unui munte. Nu pot pierde acest moment unic!

Marea, frumoasă ca întotdeauna, freacă după emoția îmbrățișării soarelui și trimite în spațiu muzica și energia ei specială, înfrumusețând locul și oamenii. Absorb din frumusețea, liniștea și pacea serii, devin una cu ea, ceea ce îmi dă un sentiment de nemurire.

Merg la Dolly, care doarme în apropiere prin iarba înaltă și uscată de soarele fierbinte al verii, care sună strident sub tălpile mele. O mângâie ușor, mă privește întrebător, îi zâmbesc, o iau în brațe și o așez ușor aproape de Sara, care îi face loc lângă ea și eu o încurajez să rămână acolo, arătându-i cât de frumoși sunt puii ei, spunându-i numele fiecăruia.

Ochii celor două mame se întâlnesc, iubirea din privirea lor cântă reîntregirea și lumina stelelor se joacă în blana aurie a cățelușilor, protejați de răcoarea serii, de cele două mame și de un nou început.

Îmi aduc o saltea aproape de ele, îmi întind trupul obosit, dar fericit, și privesc extaziat cerul care a devenit un ocean de lumini. Luna, care se ivește rotundă din spatele munților, pare că urcă spre stele, dar ea e deja acolo și înțeleg că nu există drum spre Dumnezeu, El a fost și este întotdeauna în mine.

Aud tânguirea mării, sufletul îmi vibrează, dar în noaptea asta rămân aici, nu mai merg la ea. Va veni ea la mine.

Dan Stoica

Arhitecți ai iluziilor

Am studiat (ani de zile, în școli, institute, de capul meu) cum se construiește o iluzie.

Arhitectura iluziei e o știință ca oricare alta... Numai cei care o stăpânesc o și iau în serios. În general li se spune acestor arhitecți visători, artiști, profeți sau mai tehnic scriitori, scenariști, regizori, creatori sau chiar arhitecți (când mai pun piatră pe piatră pentru un bordei precum Catedrala Sfântul Petru sau Sagrada Família).

După o vreme am constatat (cu surprindere și nu prea) că această știință (folosită în sens invers) e o unealtă de analiză și descoperire a adevărului mascat în false iluzii, extrem de eficientă.

Arhitecții iluziilor sunt și cei mai iscusiți desfăcători de secrete, deslușitori de minciuni, manipulări ș.a.m.d., pentru că toate se bazează exact pe ceea ce noi am învățat să construim: Aparența care se jură că e reală.

Verosimilitatea e un criteriu primordial al acestei meserii și, bine folosită, te ajută să scrii Oedip Rege sau Hamlet, dar la fel de bine te ajută să vezi sub fustele unei târfe care este politica însetată de putere, cum dă de gol jurămintele celor care se leagă cu credință veșnică sau îi lasă muți pe cei care cu vorbe mari vor să îmbete o lume întregă.

Așa că tot mergând înapoi și încolo pe drumurile astea, mai în văzul lumii, mai pe poteci ferite de ochii lumii, am văzut cum se construiește o minciună, am învățat să o miros de la distanță, sau din leagăn.

Am mai descoperit (în a treia fază) ceva ce nu mi-a plăcut deloc și mi-a făcut mândria cu privire la iscusința de a pune mâna pe adevăr de unde vreau și când vreau, să se prăbușească (mândria, nu iscusința):

Mai toți oamenii, și nici eu nu fac excepție, suntem construiți din convingeri pe care ni le dau iluziile (morale, religioase, culturale, de educație sau pur și simplu prin combinațiile individuale din care iese personalitatea noastră).

Să te încăpățânezi să vrei mereu binele semenilor riscă să ajungă o obsesie în care toți semenii să fie după chipul și asemănarea binelui în care crezi. De aceea, cei care nu au văzut altă țară decât locul unde s-au născut spun că e cel mai frumos din lume, cei care nu au ieșit din America cred că ei sunt cel mai grozav popor din lume, cei care au munți de aur în bănci cred că munții din jur nu fac doi bani ș.a.m.d.

Să convingi pe toți cu idealurile tale de frumusețe e la fel de discutabil. E ca și cum i-ai convinge pe toți că iubita ta e cea mai frumoasă... și atunci să vezi concurență, frate!

Să dărâmi iluziile false nu-i rău, numai că rar, ca și aurul în natură, ceva e numai fals sau numai adevărat. Combinația e ceea ce face viața atât de diferită.

Nimeni nu are balanța ideală între adevăr și iluzie.

Totuși...

Stau să mă gândesc că odată, demult, din

miliardele de pești eșuați pe uscat din cauza cine știe cărui cataclism, câțiva au învățat să respire în aer. Și ceea ce părea imposibil a dus la apariția unei noi forme de viață...

Așa e și cu lupta asta între adevăr și iluzie... cu nenumărate victime și puțini învingători. Cândva, cei care vor ști să recunoască învingătorii îi vor putea urma, nu în spate, ci luând-o înainte pentru a-i ajuta să pășească mai departe.

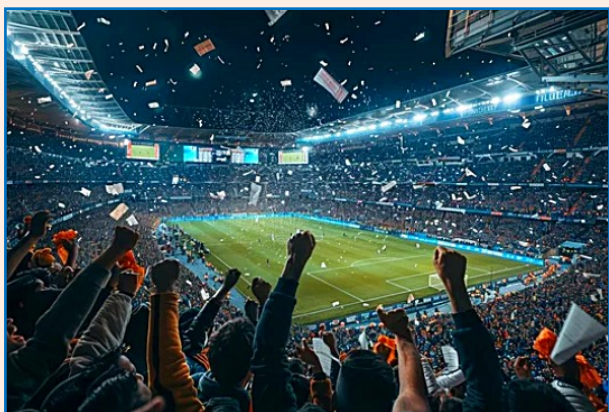
O mână întinsă e uneori mai mult decât o bătălie câștigată.

Marele nimic și hipnoza socială

Vă place fotbalul? Și mie..., dar de prea multe meciuri mi s-a aplecat.

De când „fenomenul” cu autobotezatul „cel mai frumos sport din lume” a ajuns să elimine viața culturală (să o înlocuiască) stăm prost și cu mintea și cu sănătatea.

Să fii fan al unei echipe e un fel de medicament tare care te face să uiți deficitul emoțional față de oamenii din jur.

Să fii prins în cursa pentru performanță a echipei preferate te face să simți că nu ai altă valoare decât aceea de atom al unei mulțimi în clodot.

Știți cum se aude o mulțime în tribună strigând la unison când echipa preferată marchează?

Dacă nu sunteți ultra, nu vreți să știți. E ca și cum s-ar prăbuși cerurile și îngerii ar veni cu o ploaie de aur peste toți.

Dacă marchează echipa adversă, te iei de mână cu îngerii care își fac bagajele și pleacă în diaspora vântoasă a norilor.

O bună parte dintre bărbații prezentului (și mai nou soțiile și fiicele lor) își sorb nevoia de sentiment din acest vid oferit pe toate canalele mass-media care e sportul profesionist.

Înainte se făcea agricultură intensivă cu irigare artificială, azi se împinge în oameni emoția cu valul de meciuri, concerte, „evenimente” care să ne lege la cap să ni se pară că nu trăim degeaba când ieșim de la serviciu.

Și știți câți oameni muncesc ca să îi facă pe alți oameni să nu mai aibă la ce să se gândească, să simtă altceva decât li se spune și li se cuvine?

Societatea are nevoie de oameni utili, care să muncească, să producă „valori sociale”, dar de oferit înapoi nu le poate oferi decât parale. Și posibilitatea să cumpere cu ele ce consideră de cuviință.

Să cumperi e ca și pasiunea pentru fotbal, o slăbiciune pe care societatea o sprijină pentru că are nevoie să primească înapoi banii pe care ți i-a dat.

Ceea ce societatea nu poate să-ți ofere sunt sentimentele. Acolo s-a oprit puterea ei: la poarta sufletului. Societatea nu are nici o rețetă fermecată prin care să umple sufletul omului cu viață (adică iubire, tandrețe, bucurie, curiozitate și simțirea frumosului).

Astea toate vin la pachet cu cultura, educația și curajul de a gândi cu mintea ta. Prea riscant pentru o societate care trebuie să meargă înainte, fără oprire, mereu spre progres, mereu spre beneficiu, mereu spre... ceva ce numai ea (sau nici ea nu) știe.

Valorile enumerate mai sus nu se pot cumpăra. Se pot însă cumpăra droguri care să le înlocuiască. Asta e să fii fan al unei echipe, să fii înnebunită după shopping (deși ai de toate, tot îți mai trebuie), să auzi o melodie de o sută de ori și să ți se pară că e frumoasă pentru că o ascultă toată lumea.

Încet, omul care gândește și își construiește simțirea proprie pe ceea ce judecă nu mai are căutare. Nu e eficient, nu este de folos.

Trăim epoca „democratică” a opiniei comune. Toată lumea e de acord că e mai bine să

fie de acord cu ceilalți.

E epoca în care simțirile trebuie să fie la unison, așa cum sunt și hainele tăiate la fel, vorbele rostite în coșciuge mici de lemn care se duc din gură în gură formând „părerea comună”, la fel cu multe alte lucruri care distrug planeta ce stă ascunsă în noi.

Un om e un univers la care nu se mai uită nimeni. E prea complicat. Mai bine salvăm planeta sau ocrotim speciile pe care de dispariție...

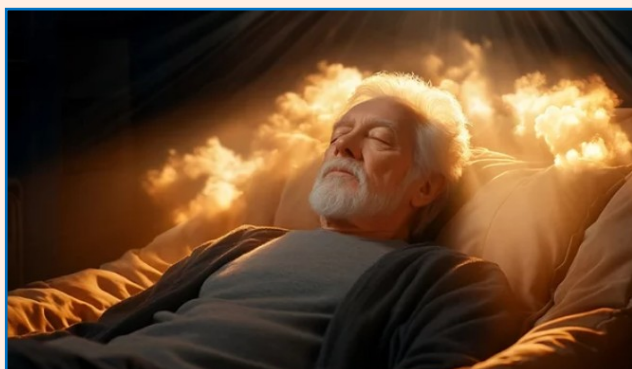
Ești nimeni dacă nu ajungi în rând cu cei muuulți, care deja au renunțat la suflet pentru democrația sentimentului de fericire dat de societatea care repetă tot, până la identificare cu nimicul.

Între speciile pe care de dispariție aş trece și omul, dar mi-e că sunt prea izolat ca să aplece cineva urechea la ce scriu...

Un vis

...Azi noapte dorm și nu prea... dar de visat... hm, ca un fumător înrăit, vis după vis. Nu le prea bag în seamă, de aia le și uit, ca să fac loc altora. Sunt un alergător care nu se uită la kilometrii făcuți, ci la drumurile pe care încă nu a pus piciorul.

Mă scol, totuși (excepție care confirmă ce?) cu un vis clar în minte, venit între o trezire și alta ca o pală aplecată peste trup să îmi hodi-nească sufletul.

...Cică muream. Nu eram bolnav, nu eram trist, pur și simplu îmi venise vremea. Copiii își luau rămas bun, eu de la ei... nu tu lacrimi, nu tu văicăreli, numai bună-cuviință și un fel de iubire liniștită care a trecut prin vremuri ca să ajungă la un mal, la un popas...

Nu eram prea isteț, nici neliniștit. Relațiile mele cu teama s-au stricat demult și nu era să le reiau tocmai acum... la spartul târgului. Eram numai împăcat și cumva împins de nerăbdare să văd că cel care moare (în vis) sunt chiar eu și nu altul.

Le spun copiilor:

- Sunt tare curios cum va fi când ne vom reîntâlni!

Nu jucam nici un rol, nu spuneam vorbe să întăresc moralul celor din jur... spuneam ce gândeam la acel capăt de drum. Îl simțeam ca pe un început.

Acum, să vă spun pe aia dreaptă, sunt posesorul a trei sau patru morți clinice care m-au făcut să îmi dau coate cu fenomenul susmenționat. E greu să mă mai surprindă ceva... Ce m-a luminat însă de dimineață este credința înrădăcinată a revenirii... a celei de-a doua venituri... A Lui, a noastră... nu prea merg la biserică. Cândva am citit și am priceput. El mă sfătuiește, dojenește, îndreaptă... Și am devenit cine sunt încercând să calc pe unde a zis El.

Sfârșitul e ca o corabie care se desprinde de la un țărm ca să caute celălalt mal. Să nu pleacă privirea... veșnicia e foarte darnică. Nici nu simți când a trecut vremea. Vă garantez.

NISIPURI

Tania Nicolescu

Motto: *De unde sunt eu?
Sunt din copilăria mea.
Sunt din copilăria mea ca dintr-o țară!*

(Antoine de Saint-Exupery)

„Din țărână am venit, în țărână ne întoarcem...”. Nu-și mai amintea unde și când auzise pentru prima dată aceste cuvinte, dar erau cuvinte parcă-n basorelief săpate în memoria sa și peste care ochii minții rățăceau nedumeriți pentru că, alături de ele, o altă imagine într-un verde crud se lumina tot mai mult pe ecranul mental, mărindu-se până când îi devenea imposibil să-și mai dea seama de unde începea și unde sfârșea ea... Și-n fața ochilor vedea un câmp întreg cu iarbă deasă, dansând cu fiecare fir pe vânt și un copăcel stingher cu trunchiul negru încă nenfrunzit, dar sprijinind pe ramurile-i subțiri, ca un Atlas, tot cerul.

Lumina aceea... lumina și nesfârșita poveste din foșnetul ierbii. Nimic altceva.

Era ceea ce-și imaginase când bunica îi spusese așa, ca-ntr-o doară... când oare... că, după ce oamenii mor, este bine să nu li se pună nici gard, nici cruce-n cimitir, că trebuie doar să fie lăsată iarba să crească și pașii altora să treacă peste ea...

Așa spusese bunica Anei și ei îi plăcuse ideea, deși i se părea curioasă, pentru că era opusul a ceea ce cu timpul observase în jur – crampizarea de rămășițele, de vestigiile conservate cu grijă, de amintirea întipărită cu forța pe bucățile masive de piatră, ciment și marmură, înconjurate

cu garduri din fier forjat.

Îi venea să râdă când – în rarele ocazii în care călcase în cimitir – observase cum mormintele erau prevăzute și cu mese înconjurate de băncuțe, pe care cei rămași să-și poată odihni greutatea dureroasă a carcaselor încă vii, după ospețele petrecute în apropierea locurilor cumpărate din timp și amenajate după moda vremurilor, care mai de care mai somptuos, din dorința de a-și asigura tot confortul... după...

Se dădeau adevărate bătălii pentru a se putea cumpăra un loc pe aleea centrală, sau măcar în apropierea ei, pentru ca și după ce-și vor fi dat și ultima răsuflare, să poată rămâne în atenția tuturor. Și-aceste morminte parcă încercau să se bage în sufletul trecătorilor și să-i tragă de haine, ca niște copii mici ce se smiorcăie: „ține-mă de mână, uite-te și la mine!”.

Dacă proprietarii – viitorii lor locatari - s-ar fi gândit măcar o clipă, lesne ar fi înțeles că pe cei vii, morții nu-i interesează niciun pic și că vorbele spuse despre răposat pe o expirație adâncă, urmată de întoarcerea ochilor într-o parte „Dumnezeu să-l odihnească!” - nu reflectă decât oftatul de ușurare al celui ce încă era viu, pentru că mai păcălise cumva o dată divinitatea și uite că evitase din nou să fie trecut pe listele de restruc-turare ale cerului.

„небесного Царя”... ”грех мои”... cuvintele care-o uimiseră în copilărie, rătăcite în memorie se activau ridicându-se la suprafață din colbul memoriei.

Și amintirile îi aduceau imaginea neclară a bunicii, cu fustele ei cafenii până-n pământ, peste faldurile cărora atârna, într-o neconținută legănare, șiragul mățăniilor din piele, pe care degetele uscate foșneau, foșneau întruna, de-l lustruiseră în atât de dese și-ndelungatele rugăciuni. Oare câți ani avea când a văzut pentru prima dată rugăciunea?

Probabil pe la vârsta de șapte ani, când mama se hotărâse să o lase peste vară, singură, la bunica, venită după ea în orașelul în care se mutaseră recent și care era situat nu departe de domiciliul acesteia, orașul Sulina. Și rostul rugăciunii?

Călătoria pe care tocmai o făcuse cu bunica avea să o pregătească pentru a putea înțelege intuitiv ceva. După ce au parcurs prima parte a drumului cu trenul, au coborât în Tulcea, unde, la scurt timp, au luat pasagerul spre Sulina. Până și Anei, care călătorea pentru prima dată cu vaporul, acesta i se păruse tare mic și mai ales... nesigur. Au urcat pe vas, apoi câteva scări metalice le-au condus în ceea ce i s-a părut a fi pântecul vaporului și atunci a putut să vadă prin hublourile rotunde situate undeva mai sus, în stânga capului ei, că apa vălurea tulbure, săltând cu îndrăzneală până la nivelul acestora.

Fixa cu ochii larg deschiși apa ce părea că din clipă-n clipă va cuprinde tot corpul șubred al navei și va năvăli curând prin toate deschizături-

le și, simțindu-i forța, intuindu-i imensitatea, trupul i se încorda ocupând tot mai puțin loc pe bancheta de lemn, în timp ce forfota și rumoarea glasurilor din jur creștea, părând că nimeni nu se sinchisea de iminentul pericol pe care Ana îl simțea cu fiecare fibră a corpului său. Ar fi ți-pat de frică, dacă nu s-ar fi rușinat.

Cu zgomot răgușit, motoarele turate au icnit, s-au înecat, au tușit și vibrând din toate-ncheieturile, vapoarașul s-a pus în mișcare, urmărit îndeaproape de valurile mărunte ce-și plesneau în goană șuvițele verzi-gălbui de hublou, părând că se saltă ca să mai arunce câte-o privire în înghesuiala din interior. Peste ani, citind despre pățania lui Gepetto și mult mai târziu despre Iona, i-a fost ușor să înțeleagă cum se puteau simți bieții de ei în întunecimea și strâmtoarea unui pântec de balenă.

Dar atunci, atunci a simțit ce înseamnă să-ți fie frică, să nu ai nicio ieșire dintr-o situație și să nu ai pe nimeni căruia să-i poți împărtăși temerile tale. Pentru că bunica părea să nu fi observat teama Anei și oricum, nu prea stătea pe lângă ea, găsindu-și câteva cunoștințe cu care intrase într-o discuție, pesemne foarte importantă. Oricum. amândouă se comportau ca doi arici care se adulmecau reciproc, nelăsând să se vadă nimic dincolo de reacțiile de suprafață. Nici nu se cunoșteau; se văzuseră doar în vizitele pe care poate distanța impusă de serviciul tatălui prin diverse garnizoane le făcuse atât de rare. Iar părinții ei preferaseră să-și crească singuri copiii... poate din motivul pe care, acum, Ana avea să-l descopere treptat.

Sulina... primul lucru pe care l-a simțit a fost mirosul mării. Umed, sărat și atât de pătrunzător, încât dădea impresia că între maluri se legănau nu undele apei, ci spinările unor uriașe bancuri de pești, al căror miros dus de adierea răcoroasă a serii îmbiba totul.

Fluviul pufnea leneș vălurindu-și trupul lat ce se strecura cu greutatea-i uleioasă printre maluri. De-o parte și alta a țărmurilor, ca un șir nesfârșit de copii alergând împreună cu el către mare, căsuțele se-nghesuiau unele în altele, arătându-și cu sfială ferestrele, străzilor fără de nume. Căci aici, cele câteva străzi erau doar numere: întâia, a doua, a treia... doar localnicii mai știau dacă exista și o a șasea.

Bunica Daria – așa o chema - locuia pe partea stângă a Dunării în mersul ei către vărsare, în zona denumită Prospect. Nu știa ce înseamnă denumirea, dar în auzul ei, ea răsună solemn. Acea parte de mal - la care ajungeai numai după ce treceai fluviul cu ceea ce localnicii numeau barcaz, fiind nevoiți să aștepte până când de pe cealaltă parte a malului se găseau pasageri, pentru ca barca să nu facă o cursă în gol - era tăiată de canale prin care apa Dunării se scurgea în balta ce se întindea în spatele celor două străzi, câte avea orașul pe malul său stâng.

Peste canale se arcuiau poduri de lemn, prin scândurile cărora Ana, oprindu-se, putea să vadă sub pașii săi temători cum apa se învoluta bolborosind în jurul pilonilor, smucind puternic bărcile acostate în apropiere și-apoi se desprindea aruncându-se-n vad, în jucăușe cercuri rotitoare, ca apoi, lenevind-se, să curgă mai departe, spre balta ce se ghicea a fi foarte aproape în spatele caselor. De-acolo, seară de seară, un adevărat concert de broaște se făcea auzit, acompaniindu-i somnul. Din loc în loc, șirul caselor era întrerupt de câte un maidan cu nisip - locul de joacă al copiilor mai mici, în zilele senine. Iar din mal coborau ici și colo spre Dunăre, trepte la care opreau bărcile localnicilor din această zonă. Casa bunicii era în apropierea celui de-al doilea pod, umbrită de doi duzi înalți, și avea intrarea dinspre stradă închisă. În timp, a aflat că, pe vremuri, bunicul încercase să țină acolo, în camerele dinspre stradă, o prăvălie. Acum, ușa era zăvorâtă cu un lacăt și porțița scundă de la intrare era închisă.

Gardul dinspre curtea propriu-zisă, înalt, nu permitea privirilor să vadă prin el. O alee străjuită de flori care creșteau mai greu la umbra bolții de viță de vie ce o acoperea, conducea către celelalte două intrări în casă. Două dintre camere, cele care aveau și ieșire separată spre stradă, erau goale. Acolo, pașii aveau ecou...

Într-una din camere, de tavan atârna un cârlig mare al cărui rost - avea Ana să afle - era să țină un leagăn. Și întrebării mute din ochii ei, i se răspunsese că în urmă cu... ani... cuvântul cădea ca un fluture mort prin lumina ce se strecura cu greu prin obloanele închise, în urmă cu ani, acolo locuise în gazdă o familie cu un copil. Ana încercă să-și imagineze un fel de copaie în care se făcea aluatul, legănându-se în mijlocul came-

rei și-n ea un prunc grăsuliu, agitându-se, înclinându-o, gata-gata să cadă peste margini. Sau chiar...?!.. Și privirea se răsucea nemulțumită de gol și întâlnea cu stupoare, sprijinit de un perete... sicriul.

Era o cutie mare, mirosea frumos a lemn dat la rindea și a lac. Bunica se grăbise să o asigure cu un fel de mândrie, că sicriul avea pregătite și cearceaful și fața de pernă și chiar ... arătau tare ciudat cipicii aceia de pânză albă, aproape satinată, în mâinile bunicii... Erau deja pregătiți pentru bunicul, când s-ar fi întâmplat să moară, desigur el întâi, pentru că era mai în vârstă ca bunica. În cea de-a treia cameră dinspre stradă, a văzut pentru prima dată icoanele. Erau așezate pe o măsuță, în colțul dinspre răsărit, sprijinite de peretele de pe care două ferestre priveau continua curgere a Dunării către mare. Păreau două uriașe tablouri din care o priveau chipuri cu o expresie severă, dar cu ochii plini de o adâncă tristețe. Și mâinile acelea delicate, prelungi, aproape imateriale, cu cele două degete întinse în prelungirea lor... mâini-penel, în așteptare... Sfârșind ușor, candela aprinsă-n fiecare seară împrăștia în odaie o lumină ca un zbor de efemer.

În fața icoanelor, seară de seară și mai ales în zilele de sărbătoare, bunica își punea dinainte un fel de pernuță și, cu mătăniile în mână, își începea penitența, rugându-se îndelung, pe șoptite, repetând, repetând de zeci de ori acel: „Господи помилуй, Господи помилуй, Господи помилуй”... cu o tensiune în glas care pe Ana o contraria.

Știa că acel cuvânt însemna Dumnezeu. Oamenii foloseau uneori acest cuvânt, mai ales când erau iritați; era modul prin care își manifestau nemulțumirea sau supărarea, totuși nu înțelegea de ce bunica își cerea seară de seară iertare. Cu ce putuse ea să greșească? Doar și la masă, nu era îmbucătură înaintea căreia ea să nu-și facă semnul crucii. Pe Ana bunica nu o pune să se roage, dar o învățase să-și facă semnul crucii. Cu două degete. Pe celălalt mal, la cealaltă bunică – Ștefana - mama tatălui, căci stătea o săptămână la una, apoi în săptămâna următoare la cealaltă, i se spunea să se închine cu trei degete. Ba chiar o învățaseră și Tatăl nostru. Dar la biserică au dus-o rar; de două sau trei ori în toată perioada cât a venit în vacanțe prin Sulina. Nici nu și-ar fi dorit. Acolo era doar o înghesuială în care simțea că se pierde, babe care o cercetau cu interes pe care-l simțea mai mult sau mai puțin simulat și multă, multă, plictiseală. Totuși, Ana nu pune prea multe întrebări celorlalți și în general căuta să le facă pe plac, pentru că știa că este mai bine să nu-i superi pe cei mari.

Liniștea din casa bunicii părea să se joace de-a v-ați-ascunselea, întreruptă doar de năvălirea la intervale regulate a larmei bățăilor de pendul, pentru ca apoi să o auzi numărând iarăși, cu același tic-tac monoton ce părea să caște printre florile peste care cu fereală pășeau căprioarele din tablourile bucolice, brodate pe peretarii prinși în ținte lângă pat. Și-n pacea adâncă, Ana auzea cum, târșindu-și pașii de pluș, se furișă tot mai aproape, tristețea. O tristețe adâncă ce se lipea de pereți ca o mazăgă, ce speria până și muștele ce îndrăzniseră să se aventureze pătrunzând în încăperi, atrase de răcoarea camerelor, pentru că în liniștea în care parcă și firele de praf încremeneau neîndrăznind să zboare, bâzâitul lor răsună asurzitor.

Degeaba aducea bunicul cu barca ierburi de baltă și mentă, multă mentă, pe care sub privirile uimite ale Anei, o împrăștia într-o anumită zi de sărbătoare pe podelele de scândură ale casei, de începea să miroasă toată ca o grădină... tot avea impresia că se află pierdută în interiorul unei cochilii, în care timpul, ca un abur, se răsucea lent, după legi neînțelese.

Și când bunica părea să adoarmă făcându-și somnul de după-amiază, se apropia de fereastră dinspre Dunăre, aproape că devenea una cu

ea, privind lung spre casa de pe celălalt mal, unde stătea mătușa, sora tatălui, care avea trei copii de vârstă apropiată cu a ei și care cu siguranță nu erau claustrați în casă la ora prânzului pentru odihna obligatorie. Nu știa, dar avea să afle curând, că bunica o urmărea cu gelozie crescândă pe sub gene, nemulțumită că nepoatei nu-i place să stea cu ea și preferă compania verișoarelor și-a fratelui lor.

Într-o zi, conflictul mocnit dintre ele a izbucnit. Profitând de faptul că era la mătușă, când bunica Daria împreună cu bunicul a venit cu barca pentru a o lua să petreacă și cu ei o săptămână, s-a ascuns, rugându-și verișorii să-i spună că ei nu știu unde este ea, lucru cu care aceștia s-au învoit cu mare bucurie. Și așa au și făcut. I-a auzit cum i-au spus bunicii minciuna și apoi a auzit și tăcerea care a urmat.

Apoi bunica a cerut să vorbească cu mătușa care se prefăcuse a nu fi auzit soirea bunicii în curte și trebăluia pe undeva prin bucătărie. Și firește că ea, deși inițial se învoise tacit printr-un râs scurt cu șotia copiilor, nu a mai putut susține minciuna și Ana a fost nevoită să iasă și plece cu barca... dincolo. Cât a ținut drumul, s-a auzit doar clipocitul apei și într-un fel, Ana s-a bucurat că a scăpat de ceartă. Mai târziu, bunicul, cel care tăcea mai tot timpul și se mulțumea doar să facă ce-i cerea bunica - piața pe malul celălalt, drumuri cu barca, mici reparații - a găsit un moment când aceasta nu era prin preajmă și, dintr-o dată... a prins glas, rugând-o să nu o mai supere pe bunica, pentru că este bolnavă și suferința nu-i face bine și - a afirmat el spre marea surpriză a Anei - „pentru că ea te iubește”.

A meditat un pic la această ciudată manifestare de iubire a bunicii, cam plină de cicăleli și admonestări și apoi, mintea ei s-a apucat să măsoare sucind pe toate părțile ceea ce tocmai afluase, reconsiderând într-o nouă lumină tot ceea ce crezuse până atunci că știe despre bunicul Marcu. Și încet, încet, începea să înțeleagă că tăcerile bunicului privite de ea până atunci, doar ca apărări ale unei ființe slabe - așa ca ea - în fața gălăgioasei și capricioasei bunicii, nu erau decât o acceptare plină de înțelegere și iubire a slăbiciunilor ei. Pentru prima dată, Ana se întâlnea cu iubirea matură, iubirea adevărată, care nu cerea nimic pentru sine.

Și de atunci, privirile ei îi urmăreau cu uimire și respect silueta înaltă, dar adusă de spate, de parcă se ferea să nu lovească cu capul pragul scund al ușilor, mișcându-se întotdeauna fără grabă, de parcă s-ar fi plimbat, întotdeauna îngrijit, întotdeauna pus la patru ace, cu pălărie și baston când ieșea în oraș, spre deosebire de bunica - despre care aflase mai târziu că fusese cochetă doar în tinerețe, de nu ieșea nici la poartă nerujată - și pe care, de atunci, începuse să o privească cu curiozitate amestecată cu o timpurie invidie feminină.

Bunicul... Bunica... Cât de puține amintiri avea despre ei... Despre bunica, cea mai clară imagine era cea de la trei ani; ea și bunica într-o vale (mama i-a spus odată că era un parc) la Turnu-Severin. Este toamnă și din două frunze aurii de castan își face o brățară. Mulțumită, își privește bunica și o roagă să-i mai arate o dată singurul ei dinte de aur, pe care aceasta îl plimbă peste buza de sus, dintr-o parte a gurii într-alta și dințele sclipește așa de frumos în lumina soarelui și o face să râdă... Iar despre bunicul, își mai amintește doar prezența aceea atât de agreabilă și de tăcută.

Acum, când privește în urmă și se gândește la bunici, vede că au rămas înregistrate pe pelicula memoriei doar două siluete mai degrabă cenușii, cu fețele neclare. Dar undeva, au rămas întipărite pentru totdeauna sentimentele legate de ei. Sentimente care o leagă și-acum cu fire invizibile de tot ceea ce-au fost ei. Sau poate că nu există nici un fir... Poate că ei n-au plecat nici în pământ, nici în cer, ci au rămas pentru totdeauna undeva în adâncul ființei sale. Poate că ei, de fapt, continuă să existe... undeva, aproape... poate că ei... sunt ea!

De câte ori n-a zâmbit recunoscând în ea umorul incisiv al bunicii sale, hachițele ei, spaimele ei sau simțul estetic al bunicului, care se manifestase încă din copilărie și o făcea, ca și acum, să-și amintească până și culoarea și textura materialelor rochițelor pe care mama, pricepută la croitorie, i le cosea... „Când moare omul este bine să fie lăsată iarba să crească peste mormânt, să nu se mai cunoască unde a fost îngropat...” - așa spunea bunica.

Își amintește cum, atunci când se mărise, pe la vreo zece ani, avea voie deja să meargă la plajă cu verișoarele. Și drumul trecea printre cele

două cimitire ale orașului, despărțite între ele doar de drumul spre mare. La început, le arunca din mers priviri doar cu coada ochiului, în vreme ce picioarele lipăiau prin nisipul fierbinte, fin ca o pulbere, grăbite să ajungă la mare.

Uneori, însă, copiii se mai opreau puțin la marginea scundelor garduri văruite-n alb, care înconjurau locurile... de veci - întotdeauna o mîrase acest cuvânt ce îndrăzne să sfideze pulberea, pentru că doar ea este veșnică - și verii începeau să îi împărtășească din puținul pe care la acea vârstă îl știau, despre istoricul cimitirului. Dincolo de gard, pe mormintele înnisipate, se puteau vedea urmele șerpilor de apă sau, uneori, se întâmpla chiar să-i zărească sorindu-se cu nepăsare sub privirile copiilor, parcă atenți și ei la poveștile despre englezoaica ce se înecase în mare, deși tânărul ofițer sărise să o salveze, povești ce aprindeau imaginația ascultătorului.

Soarele curgea ca mierea fierbinte peste pielea tânără, imună la arșiță, peste cele două cimitire în care se învecinau înghesuindu-se în spațiul atât de strâmt dintre ape toate națiile: evrei, musulmani, greci, englezi, ruși, români, italieni... Solul nisipos, neascultător, se tasa repede, nepăstrând pentru mult timp forma mormintelor și nici verticalitatea crucilor și a gărdulețelor despărțitoare, care dădeau să se plece ca niște cheflii, într-o rână. Și iarba... iarba care creștea așa înaltă și generoasă, gata să acopere în mângâierea undelor sale foșnitoare, toate urmele celor trecuți prin această lume.

Mormântul bunicii l-a mai văzut doar o dată, la vreo câțiva ani de la moartea ei. Murise înaintea bunicului, chinuită de acea boală necruțătoare. Dar la mormânt era atâta liniște... Și crucea pe care totuși mama i-o pusese dădea deja semne că nu avea să mai rămână prea mult în picioare. Mormântul bunicului nu l-a văzut niciodată. N-a mai trecut prin Sulina.

Poate pentru că simțea că Sulina, fără bunici, nu mai însemna nimic. Rămăsese acolo doar un petic de pământ între ape și cer, unde, printre vuietul mării și şuierul subțire al vântului, se auzea foșnetul ierbii crescând. Și parcă, rătăcind prin văzduh, întrebările cărora Ana încă nu era sigură că le putea răspunde cu certitudine: „De unde venim? Unde ne-ntoarcem?”.